Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CX П'ЯТНИЦЯ, 26 ВЕРЕСНЯ 2003 РОКУ ЧИСЛО 39 VOL. CX FRIDAY, SEPTEMBER 26, 2003 No. 39

Леонід Кучма виступив в ООН

Під час візити відбулася зустріч з трьома представниками української громади

НЮ-ЙОРК. – Президент України Леонід Кучма 21-24 вересня перебував в Ню-Йорку, де взяв участь у 58-ій сесії Генеральної асамблеї ООН. 22 вересня Л. Кучма взяв участь у відкритті пленарного засідання Генеральної асамблеї ООН, присвяченого підсумкам виконання декларації ООН про зобов'язання держав у справі боротьби проти ВІЛ/СНІД. У своєму виступі він повідомив, що в Україні поширення СНІДу набрало розмірів епідемії – офіційно зареєстровано понад 57 тисяч осіб, інфікованих ВІЛ. Водночас уряд здійснює програму профілактики СНІД/ВІЛ, завдяки чому вдалося досягнути суттєвого прогресу в цьому питанні. Під час візити Президент України зустрівся з Генеральним секретарем ООН Кофі Ананом, керівниками організації „Трансатлантичні партнери в боротьбі зі СНІДом" (Україна є регіональним куратором цього питання), колишнім державним секретарем США Генрі Кісінджером, президентом Ради з питань зовнішніх взаємин США Ричардом Хаасом, представниками єврейських організацій Ню-Йорку, головою Антидифамаційної ліги Гленом Тобіясом, іншими політичними ді-

Президент України Леонід Кучма (ліворуч) з Генеральним секретарем ООН Кофі Ананом у перерві засідання Генеральної Асамблеї ООН в Ню-Йорку 23 вересня. *Фото УНІАН*

(Закінчення на стор. 3)

В Ялті підписано угоду про Єдиний економічний простір

ЯЛТА. – Під час зустрічі в Ялті 19 вересня президенти України, Росії, Білорусі і Казахстану підписали документи щодо формування Єдиного економічного простору тих країн. Проте одразу ж виявилися суперечності між тими, хто бере участь у спробі створити новий регіональний союз. Попри те, що Президент України Леонід Кучма заявляв, що критики ЄЕП керуються не економічними, а політичними міркуваннями, він наполіг, щоб в документи було внесено застереження України про те, що її участь в об'єднанні не повинна суперечити Конституції. Президент Росії В. Путін сказав на прес-конференції після підписання документів про ЄЕП, що українське застереження не змінює суті підписаного. Білоруський президент Олександер Лукашенко висловив окрему позицію щодо визначеного принципу різнорівневої і різношвидкісної інтеґрації, сказавши, що застереження України – це її право. „Якщо підуть знову різні застереження, Білорусь у цьому не братиме участи, бо це знову – великі витрати і перспектива повторити долю СНД", – сказав він.

Верховна Рада та уряд України, підтримавши в останній хвилині ідею створення ЄЕП, виступили зі застереженнями, що Україна має брати участь у тому об'єднанні лише доти, доки це відповідатиме її інтересам та не суперечитиме українським законам.

Український міністр закордонних справ Костянтин Грищенко сказав, що Україна прагне, щоб орієнтирами СНД були европейські стандарти. Він знов наголосив, що головним напрямком зовнішньополітичного курсу України є евроінтеґрація, але офіційний Київ також поглиблює взаємини в межах СНД і не бачить у цьому суперечности. К. Грищенко підкреслив, що принциповою метою співпраці з колишніми радянським державами Україна бачить у створенні зони вільної торгівлі. Але серед керівників країн колишнього Радянського Союзу не всі підтримують таке об'єднання.

Перед зустріччю в Ялті президент Узбекистану Іслам Карімов критикував деяких провідників СНД за намагання створити наднаціональні органи. Він сказав, що дехто хоче створити міжнародну групу, яка б наглядала за СНД, видавала накази і навіть визначала її майбутнє. І. Карімов змалював ці спроби як прагнення збудувати систему, подібну до колишнього Радянського Союзу:

„Ми завжди були проти цього, бо ми незалежна і вільна країна. Ми повинні діяти заради власних інтересів Узбекистану в усіх сферах політики та економіки", - сказав президент Узбекистану.

Документи угоди ЄЕП не були оприлюднені. Одначе щоб угода набрала дійсности для України, її мусить ратифікувати Верховна Рада України.

Бі-Бі-Сі

На підписанні угоди про створення Єдиного економічного простору в Лівадійському палаці в Ялті 19 вересня (зліва): президенти України – Леонід Кучма, Росії – Володимир Путін, Казахстану – Нурсултан Назарбаєв і Білорусі – Олександер Лукашенко. *Фото УНІАН*

Виклики перед світом

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У вівторок, 23 вересня, в Ню-Йорку, на 58-ій сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй виступив Президент США Джордж Буш, мол. Головним у його промові було те, що перед сучасним світом стоять виклики, котрі потребують „негайної уваги та ясного морального усвідомлення".

„Події останніх двох років засвідчили чіткий розподіл між тими, хто прагне ладу, і тими, хто сіє хаос; між тими, хто працює задля мирних змін і тими, хто використовує методи бандитів; між тими, хто шанує права людини, і тими, хто навмисне забирає людські життя – чоловіків, жінок і дітей – без жалю і без сорому".

На початку свого виступу Дж. Буш згадав події 11 вересня 2001 року в Ню-Йорку, Вашінґтоні, Пенсильванії, – жахливі злочинні акції та непоправні наслідки терору. І вже після того терористи повторили свої негідні вчинки в Балі, Момбасі, Касаблянці, Ріядгу, Джакарті та Єрусалимі, а мірилом осягів їхньої справи стали хаос і терпіння невинних. Дж. Буш згадав і про те, що тероризм сягнув і до ООН, коли минулого місяця стався вибух у головний квартирі організації в Багдаді. Серед 22 жертв – Сергіо Вієра де Мельо, один з кращих працівників ООН, який десятки років допомагав потерпілим по цілому світі. Своїм невпинним злочинством терористи визначили боротьбу в якій ми перебуваємо, – сказав Президент. Він підкреслив, що „країни, котрі дають прихист терористам, допомагають їм фінансово та дозволяють на вишколи на своїй території, зараховуються також до тих же противників миру та злагоди". Такими помічниками тероризму були режими „Талібану" в Афганістані та Садама Гусейна в Іраку. Військові дії в Афганістані та Іраку були конечними для того, щоб зупинити дальші можливі акції тероризму. Президент Дж. Буш назвав ці дії досягненням і заявив, що світ став кращим місцем після усунення Садама Гусейна від влади.

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

А. Бутейко підтверджує, що подав у відставку

КИЇВ. – Провідний український дипломат Антон Бутейко 22 вересня підтвердив, що подав заяву про відставку, протестуючи проти підписання керівниками України угод про вступ до Єдиного економічного простору. Посол України в Румунії Антон Бутейко, який свого часу був першим заступником міністра закордонних прав і послом у США, сказав, що на початку місяця написав листа президентові, до ВР і до інших керівних органів в Україні, застерігаючи проти приєднання до ЄЕП. „Я не згоден з протиправним, я б сказав, процесом підготовки тих документів і з суттю, бо вважаю, що наша участь справить неґативний вплив не лише на европейську політику України“. В інтерв'ю Антон Бутейко сказав, що досі очікує відповіді на свою заяву про відставку, яку він подав у день підписання Леонідом Кучмою угоди про ЄЕП у Ялті (19-го вересня) і згодом зможе коментувати причини та обставини свого протесту.

Очікуваний крок в ґострий момент

КИЇВ. –Іван Плющ оголосив про намір перейти до фракції „Наша Україна“ у Верховній Раді. Це оголошення пролунало 22 вересня на тлі заяв чільних представників бльоку „Наша Україна“ про початок збирання підписів для ініціювання імпічменту президента Леоніда Кучми у зв'язку з підписанням угоди про ЄЕП. І. Плющ ніколи не приховував своїх симпатій до „Нашої України“ і до Віктора Ющенка. Переходу колишнього голови ВР до цієї фракції очікували давно. Саме „Наша Україна“ пропонувала І. Плюща на посаду голови ВР, однак його кандидатуру не підтримала тодішня провладна фракція „За єдину Україну“. Незважаючи на це, І. Плющ формально опинився саме у провладній більшости, у групі „Демократичні ініціятиви“. Однак, вже досить тривалий час він називає себе опозиціонером. „Наша Україна“ вважає, що підписання ялтинських угод – це зрада національних інтересів України. Однак, ледви чи у ВР хтось всерйоз поставиться до цих ініціятив: радше йдеться про політичний тиск депутатів , яким ще належатиме ратифіковувати ялтинські угоди. Але те, що такими заявами „Наша Україна“ дедалі чіткіше протиставляє себе президентові Леонідові Кучмі, – це очевидно.

Російська мова не має мати статусу державної

КИЇВ. – Голова Державного комітету України у справах національностей та міґрації Генадій Москаль не вважає за необхідне надавати російській мові в Україні статусу державної він сказав 22 вересня на прес-конференції. За його словами, якщо в Україні, „росіян проживає 8.5 млн., то українців у Росії – 15–17 мільйонів“. Не дивлячись на це, сказав Г. Москаль, „ніхто там не ставить питання про надання українській мові державного статусу“. Він зазначив, якщо сьогодні порушувати питання про надання російській мові в Україні статусу державної, то стає незрозуміло, „для чого тоді ратифікували Хартію реґіональних мов і мов національних меншин“. За його словами, сьогодні в Україні „російська мова нарівні з іншими 13-ма мовами знаходиться під повним захистом держави і вільно використовується в усіх сферах суспільного життя – освіті, культурі, судовій владі, адміністративних органах та інших“.

Перенесено знову розправу П. Лазаренка

КИЇВ. – Екстрадиція екс-прем'єрміністра Павла Лазаренка в Україну неможлива через відсутність відповідної міжурядової угоди між Україною і США, заявив 21 вересня на прес-конференції заступник генерального прокурора Ігор Дріжчаний. Це питання може бути порушене лише після повного завершення розслідування у США кримінальної справи, а також екстрадиція може відбутися з іншої країни, до якої США можуть його передати. Як заявив І.Дріжчаний, жодна з країн, де були виявлені рахунки П. Лазаренка не відмовила слідству у поверненні грошей в Україну. Однак, за його словами, „це важка робота, і треба узгодити дуже багато деталей“. В цілому ж Генеральна прокуратура виявила, за допомогою чужоземних колеґ, активи, що належать П. Лазаренкові та компаніям, які належать або контролюються ним, на суму близько 350 млн. дол. Генеральний прокурор України Святослав Піскун наступного тижня у Швайцарії спільно з генеральними прокурорами Швайцарії, Ліхтенштайну, заступником генерального прокурора США займатимуться справою експрем'єр-міністра П. Лазаренка. Крім того, Суддя Північного округу штату Каліфорнія у США Мартін Дженкінс переніс початок судових слухань з участю присяжних у Сан-Франциско у справі екс-прем'єр-міністра України П. Лазаренка з 14 жовтня цього року на 12 лютого 2004 року. Про це 22 вересня повідомила в Києві адвокат Лазаренка Марина Довгопола. Перенесення дати розгляду справи по суті пов'язане з великою кількістю свідків, яких ще потрібно опитати. За словами М. Довгополої, з 29 вересня американські юристи плянують продовжити допит свідків в Україні. У липні американський суд вирішив перенести розгляд справи П. Лазаренка з 18 серпня на 14 жовтня з цієї ж причини. П. Лазаренко перебував під арештом у США з березня 1999 року, а 14 червня його звільнили під заставу.

За повідомленнями інформаційних аґентств

„Черговий етап російського тиску на Україну“

ПАРСИПАНІ. Н. Дж. – У попередньому, 38-му, числі (19 вересня) „Свобода“ повідомляла про гостре протистояння в політичних та урядових колах України з приводу наміру Президента Леоніда Кучми втягнути країну в Єдиний економічний простір. Поважні застереження щодо цієї небезпечної перспективи висловлювали навіть цілком льояльні до нинішньої влади діячі, зокрема міністри закордонних справ, юстиції, економіки. Власне кажучи, прихильниками приєднання України до ЄЕП однозначно виказали себе тільки об'єднані соціял-демократи (медведчуківці) і комуністи-симоненківці – й уже ця одна обставина могла багатьом дати до зрозуміння, що йдеться не про економічні вигоди для Української держави, а про крок до відновлення вирішального російського впливу на постсовєтському просторі, про здійснення плянів тих антиукраїнських сил в Росії і Україні, для котрих незалежна Українська держава – мов кістка в горлі.

Ніякі застереження не помогли. Під угодою про створення ЄЕП стоїть підпис України. Чого можна чекати тепер? Які з найгірших передбачень можуть стати дійсністю? Які нові оцінки цієї ялтинської події подає українська і світова преса?

Голова Української народної партії Юрій Костенко вважає, що найближчим часом істотним чином зміниться ситуація у парляменті, якому належить ратифікувати чи уневажнити угоду про ЄЕП – депутатські фракції поляризуються по межі, яка ділить непохитних оборонців незалежности і суверенности Української держави, та тих, хто байдужий до її майбутнього. Початком цього поляризування став перехід Івана Плюща з фракції „Демократична ініціятива“ до „Нашої України“, довкола якої врешті зформується нове поле політичного впливу.

Інтернет-газета „Українська правда“, посилаючись на думку члена комітету в закордонних справах Верховної Ради Ігоря Осташа, зазначає, що різниця між проєктом угоди і її підписаним текстом є результатом тиску російської сторони, для якої було важливим підкреслити факт, що йдеться не про ЄЕП як про наміри, а вже як про реальну, діючу структуру. Хоч, як вважає І. Осташ, саме слово „угода“ є серйозною помилкою, оскільки „взаємини між незалежними державами визначаються тільки міждержавними договорами, а не ніякими угодами“.

Московська газета „Вєдомості“ висловила сумнів у тому, чи Україна практично виконуватиме угоду про ЄЕП, поки уряд очолюватиме Вітор Янукович: мовляв, він як представник донецького фінансово-промислового клану навіть не збирається відкривати український ринок перед російським капіталом. Якого ще „відкривання“ вони хочуть, якщо вже й до ЄЕП всі стретегічні галузі української економіки контролює Росія? Чи не тому, як зазначає московський „Комерсант“, зустріч в Ялті „проходила в обстановці страшної таємничости,... в умовах тотальної інформаційної бльокади“?

Газета „Вол Стріт Джорнел - Европа“ у своєму коментарі стверджує, що „цей так званий „евразійський економічний союз“ (ЄЕП) покликаний створити закриті ринки для неконкурентно спроможних продуктів, зорієнтувати Україну в бік Росії й тим самим унеможливити її європейське майбутнє“. Газета вважає, що Президент Дж. Буш повинен застерегти російського провідника Володимира Путіна у марності втягання України в нові, очолювані Росією „союзи“, переконати його, що „розвал СССР – остаточний і безповоротний“.

Австрійська газета „Ді Прес“ в ЄЕП вбачає „приховане бажання Москви ще тісніше прив'язати до себе своїх колишніх васалів... Дзвони, що били на сполох у Києві, заглушив Президент Леонід Кучма. Щоб здійснити задуманий проєкт, кремлівський шеф Володимир Путін ще минулої осені зробив Кучму головою СНД“.

В якій мірі Росія і проросійські сили в Україні зацікавлені в ЄЕП як одному з етапів поновного економічного і політичного проковтування Української держави, промовисто свідчить реакція Кремля і українських комуністів на абсолютно коректну заяву Посла США в Україні Джона Гербста. Виступаючи на пресовій конференції в Києві 18 вересня, американський дипломат підтвердив, що США підтримують прагнення України стати членом евроатлантичного співтовариства, зокрема „тісно співпрацюють з урядом України, щоб сприяти її входженню до Світової організації торгівлі“. Саме у зв'язку з цим Дж. Гербст, підкресливши, що всі свої зовнішньополітичні рішення Україна повинна приймати самостійно, справедливо зауважив, що в інтересах України – не робити кроків, які б ускладнювали її евроатлантичну інтеграцію. Як повідомляє агентство „Інтерфакс“, Кремль, в особі неназваного високого урядовця, негайно зареаґував на ці слова Посла Дж. Гербста безглузим звинуваченням „у поверненні до традицій епохи американсько-радянського протистояння“. Ще безглуздішим виглядає „занепокоєння і обурення“ словами Посла США з боку керівника комуністів Петра Симоненка, який від імені ЦК Компартії України потрактував слова Дж. Гербста як „втручання дипломатичних представників США у внутрішні справи незалежної української держави“. Отак ліві самовикриваються: на їхнє переконання, Україна повинна бути незалежною від усіх, тільки не від Росії.

Як загальний висновок закордонних спостерігачів щодо ЄЕП можна подати думку, висловлену англійським економічним експертом Джеймсом Шером під час недавнього XIII економічного форуму у польській Криниці: „Це – черговий етап російського тиску на Україну. Цей тиск вже став невід'ємною частиною економіки України через її залежність від російської енергії, потужности російського енергетичного комплексу і від його союзників всередині України. Весь цей напрям розвитку – з будь-якої точки зору – суперечить тим крокам, які Україна повинна робити, щоб рухатися до Европи, наповнюючи пляни европейської інтеґрації, які широко підтримуються в Україні, практичним змістом“.

Петро Часто

Путін відроджує СССР

Нову хвилю тривоги за долю України викликала зустріч в Криму провідників чотирьох держав СНД, на якій прийнято рішення про створення Єдиного економічного простору на терені Російської Федерації, України, Білорусі і Казахстану. Тривога читачів „Свободи" обґрунтована: з перших днів розпаду СССР були помітні намагання Російської Федерації якось зберегти колишню імперію. Першою такою спробою за часів правління у Москві Бориса Єльцина було утворення Спідружности Незалежних Держав (СНД). Але ця структура не могла повернути Москві колишню владу з ряду вагомих причин. Передовсім, СССР був тією „імперією зла", яка в сучасному світі сприймалася як небезпечний анахронізм. Поневолені Москвою народи прагнули незалежности і дістали її. У нових державах з'явилися початки демократичного суспільства. Ті держави, які опинилися в складі СССР порівняно недавно або мають відмінний етнічний характер, легко повернулися на суверенний шлях і тепер вже прихильникам старого годі і мріяти про відновлення комуністичного впливу в країнах Балтії, Закавказзя і Середньої Азії. Але залишаються найближчі до Москви сусіди, і до них нині звернута її пильна увага.

За останні роки великі зміни сталися й у самій Росії. Ініціятором цих змін став ще молодий офіцер колишнього КҐБ, вихованець Комуністичної партії і силових структур Володимир Путін, який змінив у Кремлі Бориса Єльцина, котрим були невдоволені численні політичні угруповання, що постійно оточували його. Спершу створенням СНД Б. Єльцин породив у них надію на відновлення втрачених позицій. Москва брутально присвоїла собі численний майновий спадок СССР. Коли Президент України Л. Кравчук на зустрічі в Криму спробував нагадати про права України на майно СССР, Б. Єльцин грубо обірвав його, а міністер оборони П. Грачов навіть погрожував війною. Проте Б. Єльцин не міг (і не хотів) стримувати процес демократизації самої Росії. За його часів в життя Росії прийшли свобода преси, федералізм, ринкова економіка. Прихильники старого не хотіли змін, і Б. Єльцин був змушений передати правління незнаному у широких колах посланцеві силових структур – В. Путінові.

Новий правитель спирався на багаторічний досвід КҐБ, вміння якого організовувати провокації, насаджувати далеку від істини громадську думку, усувати небажаних не має собі рівних. Новий провідник шукав дій, які згуртували б росіян довкола Москви. Здавна випробуваним шляхом до цього була загроза національній безпеці. І ніби на замовлення, саме на початку правління В. Путіна пролунали вибухи житлових будівель в Москві, вина за які без жодного доказу і суду була покладена на чеченський народ. Новий спалах жорстокої війни у Чечні не тільки був схвалений більшістю росіян, але і надав В. Путінові слави лицаря-оборонця Вітчизни. Щоправда, в Рязані було затримано працівників служби безпеки під час мінування ще одного будинку, але Москва пояснила їхні дії... як навчальні.

В. Путін зруйнував федеративне управління державою, ліквідував верхню палату парламенту і відродив централізацію влади. Незалежні засоби масової інформації поступилися полем перед державними, і найвагомішою жертвою стало НТВ – Незалежне телебачення. На зловісному будинкові КГБ у Москві з'явилася пропам'ятна таблиця на честь Ю. Андропова, під впливом якого зростав В. Путін. На провідні державні посади прийшли колишні і нинішні працівники спецслужб і війська. В Думі відбулося голосування закону про дозволеність слідства за анонімними доносами. Початки ринкової економіки були згорнуті внаслідок популістських рішень про боротьбу з олігархами. В. Путін, наприклад, обмежив подохідний податок 13 відсотками і зажадав від заможних людей заявити про свої капітали. Ніби й позитивне рішення, якби за ним не було приховано намір державної контролі тих, хто має гроші. Відкрийтеся, мовляв, сплатіть малі відсотки і живіть у спокої. Але коли немає вільної преси, незалежного від держави суду, ніхто не хоче ризикувати – державі не довіряють.

Усе це, можна сказати, внутрішні справи Росії. Проте вони показують, як у цій державі відроджується диктатура, як силові структури повертаються на втрачені позиції.

Врівень з цими внутрішніми процесами розгортається і зовнішня політика Москви. У ній колишні чекісти теж мають випробувані методи. Візьмемо Україну. Достатньо було нечисленних заходів (вбивство кількох журналістів, підозра у продажу радарів, збитий над Чорним морем літак, плівки М. Мельниченка), щоб підірвати у світі довіру до України. Дивні маневри зі збіжжям і газогоном, родичання на базі річниці Переяслава і „Року Росії в Україні", а далі вже й милостиве запрошення бідної сестриці до спільної хати під назвою Єдиний економічний простір. Президентові України виявили ласку - обрали головою СНД. Немає сумніву, що його наступником у проводі нового об'єднання стане блискучий стратег, диктатор Росії В. Путін. Колишній офіцер КҐБ не погрожує у Криму нинішньому провідникові України, а змовницьки прогулюється з ним кримськими алеями. Про що вони радяться в тиші кипарисів? Чи не про назву нового об'єднання? Невже це буде СССР?

Левко Хмельковський

Леонід Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

ячами. У розмові з Г. Кісінджером Президент України поінформував його про зустріч провідників СНД у Ялті і підписання ними угоди про створення Єдиного економічного простору, запросив Г. Кісінджера відвідати Україну.

Президента супроводжували віце-прем'єр України, голова урядової комісії з питань боротьби з ВІЛ/СНІД Дмитро Табачник, міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко, міністер охорони здоров'я Андрій Підаєв, голова Адміністрації Президента Віктор Медведчук, перший помічник Президента Сергій Льовочкін.

24 вересня Л. Кучма виступив у загальних дебатах Генеральної асамблеї ООН.

* * *

24 вересня в 10-тій ранку, в готелі „Валдорф-Асторія" Л. Кучма зустрівся з представниками української громади США – президентом СКУ Аскольдом Лозинським, президентом УККА Михайлом Савковим мол.,і президентом УАКР Ігорем Ґавдяком. На зустрічі Л. Кучмі було вручено відкритий лист до Президента України, в якому, зокрема, говориться:

„Ми дуже стурбовані укладенням угоди про єдиний економічний простір України з Росією, Білоруссю та Казахстаном. Цей договір не тільки закриває Україні двері на шляху до повної інтеграції з евро-атлантичними структурами, до членства в Евросоюзі чи навіть вступу у СОТ, але може дати можливість Росії, найсильнішому партнерові договору, домінувати в економічній політиці України. Також цей договір має елементи, які можуть загрожувати суверенітетові України. Незрозумілим залишається відзначення у наступному році річниці ганебної Переяславської Ради, про що ми писали до Вас (...).

Мовне питання, розвиток української культури і проблеми церковні теж залишаються актуальними. Зокрема відчувається з боку влади протегування російської мови, російської культури, а то і російської Церкви, яка прикривається назвою Української Православної Церкви Московського патріярхату. Ця церква не є мирним чи пасивним ягнятком ані в Україні, ані в Російській Федерації. Московська патріярхія активно діє проти українських церков, як УПЦ Київського патріярхату, так і проти Української Греко-Католицької Церкви, а влада в Україні активно підтримує та навіть скріплює Московську патріярхію. Для прикладу вказуємо на недавні передання Києво-Печерського Успенського Собору та інших структур для користування МП".

На зустрічі разом з Президентом були присутні Дмитро Табачник, Анатолій Зленко та Валерій Кучинський.

Після зустрічі з Президентом, А. Лозинський, М. Савків і І. Ґавдяк провели прес-конферен-цію о 1-ій годині в канцелярії УККА в Ню-Йорку, президент Світового Конґресу Українців Аскольд Лозинський повідомив, що Президент Л. Кучма, пояснюючи приєднання України до ЄЕП, головною причиною назвав те, що, мовляв, коли Европа побачить, що Україну тягнуть на Схід, то це буде викликати в Европи бажання ближче співпрацювати з Україною.

Під час прес-конференції всі три представники української громади підтвердили, що вони не бачать належної логіки в такому поясненні, оскільки є занадто багато підстав вважати ЄЕП ще однією спробою Росії відновити свій вплив на пострадянському просторі. А. Лозинський сказав, що розмова з Президентом України була цілком відвертою, а І. Ґавдяк зауважив, що „в один момент вона була навіть гострою".

На зустрічі з Президентом Л. Кучмою мова йшла також про резолюцію щодо Великого голоду в Україні, якої наша громада сподівалася від ООН. Л. Кучма повідомив, що Україна не порушуватиме питання про резолюцію, аж поки не буде переконана, що матиме підтримку з боку Америки і Росії. Покищо нема остаточного варіянту проєкту резолюції, бо в деяких варіянтах використовується слово „геноцид", а в деяких – ні.

На зустрічі також ішлося про дійсний стан української мови в Україні, про становище Українських Церков і про офіційне визнання в Україні Української Повстанської Армії як учасника Другої світової війни.

І. Я.

На зустрічі (зліва): Михайло Савків, Ігор Ґавдяк, Аскольд Лозинський, Леонід Кучма.
Фото: Андрій Нинка

АМЕРИКА І СВІТ

Скасовано щотижневу авдієнцію

ВАТИКАН. – Святіший Отець Іван Павло II скасував 23 вересня традиційну щотижневу авдієнцію – через погіршення стану здоров'я. За повідомленням ЗМІ, у 83-літнього понтифіка загострилася кишкова хвороба. Лікарі запевнили, що це не становить ніякої загрози, але порадили скасувати авдієнцію. Іван Павло II страждає хворобою Паркінсона та іншими недомаганнями.

У Білорусі закрито ще одну незалежну газету

МІНСЬК, Білорусь. – Суд в Білорусі 24 вересня наказав припинити випуск ще одного незалежного засобу масової інформації. Часопис „Мєстноє Врємя" припинив виходити друком після скарги податкового міністерств, що газета не повідомила те відомство про зміну своєї офіційної адреси. Президента Білорусі критикують за обмеження свободи слова. Заступник редактора газети сказав, що білоруська влада може використати подібні методи для закриття будь-якого засобу масової інформації, що дозволяє собі критикувати владу. Уряд президента О. Лукашенка зазнає жорсткої критики з боку США та Европейського Союзу за порушення прав людини, зокрема за обмеження свободи слова в Білорусі.

Американського військового звинувачено у шпигунстві

ВАШІНҐТОН. – Представники Пентагону у Вашінґтоні 23 вересня заявили, що проти американського військовослужбовця, старшого офіцера військово-повітряних сил Ахмада аль Хадабі, який працював перекладачем на американській військовій базі у затоці Ґвантанамо, на Кубі, де сотні чужоземців утримують протягом місяців без суду через підозру у їхній причетності до „Аль-Кайди" чи афганського руху „Талібан", висунуто звинувачення у шпигунстві. А. аль Халабі був заарештований у липні. Речник Пентагону заявив, що А. аль-Халабі знав капітана Юсефа Йї, американського військового капеляна затриманого 22 вересня. Капітан Йї, мусульманин, допомогав у задоволенні релігійних потреб мусульманам, ув'язненим на Ґвантанамо. Про арешт Ю. Йї оголосили на початку цього тижня, коли він повертався з відвідин в'язнів-мусульман у Ґвантанамо. Однак, чи пов'язані обидві справи, поки не повідомляють.

В Іраку напади тривають

БАГДАД, Ірак. – Організація Об'єднаних Націй переглядає свою присутність в Іраку після другої спроби нападу 22 вересня на штаб-кварти-ру ООН у Багдаді, в результаті якої загинули нападник та іракський охоронець. Минулого місяця в нападі на головну квартиру ООН в Багдаді загинуло 22 особи. Речниця ООН на місці події сказала, що організація, імовірно, розгляне можливість подальшого обмеження своїх гуманітарних та інших акцій, перш ніж зовсім залишить країну. Цей напад був зірваний, коли нападника в авті зупинили поблизу будівель. 20 вересня у Багдаді член Урядової ради Іраку Акіла Аль-Хашімі була поранена пострілом із вогнепальної зброї та знаходиться у критичному стані з серйозними ушкодженнями внутрішніх органів. А. Аль-Хашімі, шиїтка за віросповіданням, за режиму Садама Гусейна працювала в міністерстві закордонних справ. Цього року вона була членом делегації Іракської ради до ООН і збиралася далі вести справи з ООН в рамках намагань Іраку повернутися до цієї організації.

Росія – рушійна сила у Центральній Азії

МОСКВА. – Президент Киргизстану Аскар Акаєв заявив 24 вересня, що Киргизстан має перетворитися на, як він сказав, політичну базу Росії у Центральній Азії. Цю заяву він зробив після переговорів у Москві зі своїм російським колегою Володимиром Путіним. А. Акаєв сказав, що цього прагнуть обидві країни. Президент А. Акаєв заявив, що Росія незабаром стане економічною рушійною силою в Центральній Азії, і що її взаємини з Киргизстаном стали моделлю для інших країн регіону. І нарешті, президент А. Акаєв заявив, що близькість регіону до Росії позитивно впливала на життя людей у Центральній Азії, і що російська культура і дотепер справляє на них найбільший вплив.

Найспекотніше літо за останні 500 років

БЕРН, Швайцарія. – Швайцарські вчені з'ясували, що нинішнє літо в країнах Европи було найспекотнішим за останні 500 років. Це є ще одним свідченням глобального потепління. В оприлюднених 23 вересня результатах досліджень географів Бернського університету йдеться, що особливо швидкими темпами середні показники літньої температури зростали в Европі упродовж останніх 10 років. Учені не відкидають, що однією з причин цього стало збільшення викидів у повітря промислових газових відходів, що створює так званий „парниковий ефект".

Клінтон відкрив меморіял у Сребрениці

СРЕБРЕНИЦА, Боснія. – Колишній американський президент Бил Клінтон 20 вересня заявив, що пошук провідників, відповідальних за звірства, скоєні у Боснії, повинен тривати. Б. Клінтон промовляв під час церемонії відкриття нового меморіялу та цвинтаря в боснійському місті Сребрениця перед тисячами вдів та рідними жертв найгіршого масового вбивства в Европі після Другої світової війни. Б. Клінтон віддав шану усім убитим, як він висловився, „в божевіллі геноциду". Вбивство щонайменше семи тисяч мусульманів військом боснійських сербів 1995 року було однією з ключових подій, що переконала тодішню американську адміністрацію втрутитися. Меморіял у Сребрениці збудовано у формі пелюсток квітки.

Ураган „Ізабель" супроводжували потужні зливи

ВАШІНҐТОН. – Понад один мільйон осель та підприємств уздовж східного узбережжя США були знеструмлені через ураган „Ізабель". Потужні зливи спричинили затоплення значних територій. У багатьох районах східного узбережжя оголошено надзвичайний стан. У Вірджинії різко зріс і рівень води у морі, спричинивши затоплення деяких регіонів. Ураган вирував у смузі, що простягнулася на майже 500 кілометрів. Швидкість вітру сягала 180 кілометрів на годину. У Вашінґтоні призупинено працю урядових установ у четвер, 18 вересня, а Конгрес оголосив перерву в засіданнях. Президент Буш оголосив деякі райони Північної Кароляйни зоною стихійного лиха. Це означає, що вони отримають доступ до федеральної допомоги. Через ураган загинуло щонайменше 27 осіб.

Колишній міністер оборони Іраку здався військам США

БАГДАД, Ірак. – Колишній іракський міністер оборони генерал Султан Хашім Ахмад здався американцям. У повідомленні, оприлюдненому 19 вересня центральним командуванням США, сказано, що генерал здався добровільно. Місцевий іракський посередник, який сказав, що він допоміг домовитися про здання, раніше казав репортерам, що воно відбулася у північному місті Мосул після кількох тижнів переговорів. Посередник припустив, що американці погодилися не судити генерала, який був у списку 50 найбільш розшукуваних іракських посадовців з уряду Садама Гусейна. Принаймні 40 інших провідних діячів поваленого режиму перебувають під вартою в американців або мертві.

Ганс Блікс звинувачує США і Британію

ЛОНДОН. – Колишній головний інспектор зброї ООН Ганс Блікс 17 вересня звинуватив Британію та США у занадто вільному тлумаченні даних розвідки з метою виправдання війни в Іраку. Г. Блікс порівняв упевненість Британії та Америки в тому, що Ірак мав зброю масового знищення з тим, як у середньовіччі люди були впевнені в існуванні відьом і знаходили їх, коли шукали. Він також заявив, що не здивований тим, що пошуки зброї масового знищення в Іраку не дають жодних результатів.„Я схиляюся до думки, що жодної такої зброї просто не існує". У відповідь речник британського уряду сказав, що володіння Садамом Гусейном зброєю масового знищення є фактом і що пошук тієї зброї триватиме. Тим часом Г. Блікс щораз більше переконаний у тому, що Ірак знищив більшість своєї зброї масового враження понад 10 років тому.

США не мають доказів причетности С. Гусейна до 11 вересня

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш заявив, що США не мають доказів причетності Садама Гусейна до терористичних нападів 11 вересня у Нью-Йорку і Вашінґтоні. Водночас Дж. Буш знову повторив своє переконання у тому, що С. Гусейн мав зв'язки з терористичною мережею „Аль-Кайда", яку звинувачують в організації нападів 2 роки тому. Згідно з опитуваннями громадської думки, майже 70 відсотків американців вважають, що екс-президент Іраку був причетний до нападів у США. Кореспондент Бі-Бі-Сі у Вашінґтоні каже, що критики війни в Іраку звинувачують адміністрацію у маніпулюванні громадською думкою, щоб заручитися підтримкою військової акції.

За матеріялами ЗМІ

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

Дж. Буш закликав світове співтовариство до співпраці і просив ООН допомоги у відбудові Іраку, оскільки настав час відкласти вбік розбіжності в оцінках очолюваного США вторгнення. Також висловився проти надмірної поспішности в питанні передання блади в країні самим іракцям. Президент США заявив з трибуни Генеральної асамблеї, що ООН здатна зробити більший внесок у справу врегулювання іракської кризи. Він також повідомив, що вніс до Конґресу запит на виділення додаткових коштів для відбудови Іраку. „Це буде найбільше фінансове зобов'язання США від часів пляну Маршала", – підкреслив Джордж Буш.

Крім заклику до співпраці у відбудові Іраку та стабілізації в Афганістані, Президент Дж. Буш закликав також до посилення зусиль зупинити розповсюдження ядерної зброї і зброї масового знищення по всьому світі.

Джордж Буш закликав палестинців йти услід за змінами, що відбуваються в Іраку, розвивати демократичні інституції. Він також зазначив, що справі Палестини перешкаджають провідники, які не хочуть зректися керівництва і ширять застарілу ненависть та руйнують добрі намагання інших. До Ізраїлю Дж. Буш звернувся зі закликом працювати над тим, щоб створити умови, котрі дозволили б на мирне утворення Палестинської держави. Дж. Буш згадав і про те, що доконче потрібно негайної акції в в гуманітарних потребах і запобіганні розповсюдження СНІД-у (AIDS), зокрема слід зупинити новітнє невільництво – торгівлю жінками і малолітніми дівчатами для „сексуального" використання.

Організація Об'єднаних Націй має наважитися на радикальні зміни, – заявив у своєму виступі Генеральний секретар ООН Кофі Анан на Генеральній Асамблеї ООН в Нью-Йорку підкреслюючи, що організація постала на роздоріжжі і має наважитися на радикальні зміни. Мета таких змін – зуміти подолати нові форми тероризму і розповсюдження зброї масового знищення. Він також засудив терористичні напади на головну кватиру ООН в Багдаді.

Незважаючи на запевнення Жака Ширака про дружбу між двома країнами, президент Франції у своїй промові засудив односторонні дії США щодо Іраку і сказав, що вони стали причиною найгострішої кризи ООН за всю її історію. Він наголосив, що почата без санкції Ради безпеки ООН війна в Іраку підірвала систему багатостороннього підходу до розв'язання міжнародних проблем.Він також підкреслив свою відданість багатополярному світовому ладові, заявивши, що ніхто не може наполягати на праві одноосібно застосовувати силу. Важливій ролі ООН, за його словами, немає альтернативи.

Х. В.–Ф.

Антиукраїнський зміст двох „Русинських енциклопедій"

До двох томів „повних творів" проф. Пола Маґочія, „КоЗІ" промотора русинського руху, останнім часом до них додається публікація карт з текстом „Mapping Stateless Peoples: The East Slavs of the Carpathians", передрук статті П. Маґочія (Paul Magocsi) з „Canadian Slavonic Papers" (чч. 3-4, 1997) та його ж карти „Carpatho-Rusyn Settlement at the Outset of the 20th Century" у видавництві Торонтського університету і нова праця „Encyclopedia of Rusyn History and Culture" під редакцією П. Маґочія та Івана Попа у тому ж видавництві. Отже, ми помилилися, що це було завершення його „повних творів". І в майбутньому ще можна буде очікувати від цього автора розвитку його концепції і тенденції.

Про цю енциклопедію говориться і пишеться вже понад п'ять років в середовищі активістів русинського руху. Створити таку працю П. Маґочій, напевно, думав уже давно. Але притягнення до співпраці нового „карпаторусиніста" аж з Москви приспішило цей амбітний видавничий плян. У 2001 році появився в Ужгороді перший варіянт цієї енциклопедії російською мовою під заголовком „Энциклопедия Подкарпатской Руси" під редакцією І. Попа (видавництво В. Падюка, 2001, стор. 431). Іван Поп, закарпатець, історик і славіст, який провів свій зрілий вік і працю в Москві, редаґуючи журнал „Советской славяноведение".

За традицією закарпатських учених XIX ст., він працював для російської науки та прийняв русофільські імперські погляди щодо України і Закарпаття. Як своєрідним „гобі" І. Поп займався в московських бібліотеках карпато-україрікою, де призбирав багатий фактологічний матеріял. У свій час, мабуть, ще за СРСР, увійшов в контакт з П. Маґочієм, який вишукував подібних спеціялістів, і запропонував йому співпрацю над виданням „русинської енциклопедії". Немає сумніву, що її концепцію зформулював П. Маґочій, а І. Поп лише виповнив її фактажем, ще не зовсім відомим П. Маґочієві, і ще додав до нього свій політичний кольорит. Закінчив цю працю І. Поп вже як політичний „еміґрант" з України на становищі середньошкільного викладача російської мови в чеському місті Хеб.

Вислідом цієї праці і співпраці двох „корифеїв" сучасного русинства стала згадана „Энциклопедия Подкарпатской Руси". Формально П. Маґочій не фіґурує як її редактор (чи співредактор), але його співучасть, якщо не головне співробітництво, залишається поза всяким сумнівом. Докладну аналітично-критичну рецензію на цей твір дав Олекса Мишанич у своїй доповіді на V конґресі Міжнародної асоціяції україністів в Чернівцях у серпні 2002 року та в окремо видрукованій праці „Энциклопедия Подкарпатской Руси і що за нею?" (Київ, „Стилос", 2002, стор. 36).

Рецензент переконливо доводить, що це твір тенденційний, антиукраїнський, із сильними проросійськими і прочеськими нотками, а навіть з поблажливим ставленням до Угорщини, коли мова про її антиукраїнську політику. Варто ще згадати, що близько 80 відс. матеріялів цієї енциклопедії – з-під пера самого І. Попа, єдиного підписаного редактора праці, з мінімальним використанням ще кількох менш відомих друго- і третьорядних авторів. Але тон надає і проводить свою (або чиюсь) політичну лінію згадуваний І. Поп.

В чому полягає антиукраїнськість цієї енциклопедії?

По-перше, для І. Попа закарпатські русини-українці – це окремий від українців східнослов'янський народ зі своєю мовою, історією, культурою.

По-друге, зв'язки Закарпаття протягом XIX-XX ст. з росіянами, чехами, словаками та угорцями і їхній вплив на закарпатське самоусвідомлення І. Поп уважає позитивним.

По-третє, українська ідентичність і рух серед закарпатського населення в минулому нібито не були і не є природніми, вони накинені чи то еміґрантами у міжвоєнний період, чи то совєтською окупаційною політикою після 1944 року, яка „насильно" „українізувала" Закарпаття. При цьому автор і редактор практикує типову для русофілів галичанофобію.

По-четверте, стверджується, мовби українські діячі й організації на Закарпатті заслуговують визначення тільки як „українофільські" з додатковими неґативними таврами „фашистів", „спільників нацизму" і таке інше.

По-п'яте, їх не трактується за рівними критеріями з іншими закарпатцями прочеської, проугорської чи русофільської орієнтації. Ціла їх низка пропущена або промовчана. Майже кожному карпато-українському діячеві причеплено якесь неґативне тавро.

По-шосте, автор і редактор трактує в дуже спотвореному вигляді історичні процеси XIX і XX стол., у яких формувалася українська національна свідомість на Закарпатті.

По-сьоме, оскільки матеріяли і джерела І. Попа були обмежені, він концентрується не на цілому історичному Закарпатті та закарпатській діяспорі, але тільки на колишній Підкарпатській Русі, нинішній Закарпатській області.

До року після появи „Энциклопедии" І. Попа вийшла друком „Encyclopedia of Rusyn History and Culture", що є поправленою і доповненою версією першої. Чим вони різняться і чим подібні одна до другої?

В англійській версії фіґурують два редактори поряд, при цьому П. Маґочій – на першому місці.

Серед авторів вони також внесли свій основний вклад – мінімум 30-35 відс. друкованих матеріялів. Третім автором є лемківський дослідник („тоже русин") Богдан Горбаль, з польською академічною освітою, еміґрант в США з 1990 року. Є ще інші автори (яких 14), що дали разом менш як 15 відс. матеріялів; це люди різних реґіональних середовищ, до яких має претенсії „русинська еліта" – з Лемківщини, Пряшівщини, Чехії, Угорщини, колишньої Юґославії та самого Закарпаття. Між ними є один музиколог з США та російський лінґвіст з Естонії.

„Encyclopedia" охоплює українські закарпатські та лемківську меншини в сусідніх до України державах, при цьому ретельно повишуковано друго- і третьорядні персоналії, якщо їх можна зарахувати до „русинського" руху. Тенденційно представлено, якщо не зцензуровано, багатьох діячів і діяльність свідомих українців Закарпаття.

В той же час неукраїнці, які мали мінімальне відношення до Закарпаття, хібащо неґативне (мадяри, росіяни, словаки, поляки, американці), і кого можна пов'язати з модерним „русинством", представлені окремими замітками чи статтями.

Матеріяли про закарпатську еміґрацію в США і Канаді подав П. Маґочій, а про лемківських діячів і організацій за океаном та на рідній землі (північній Лемківщині) – Б. Горбаль. Маґочій написав більшість гасел про сучасну Пряшівщину та – як головний організатор „русинського руху" 1990-их років – про тих в Україні, Чехії, Угорщині і, самозрозуміло, в США й Канаді.

Є ще окрема категорія осіб, що представляють цю англомовну енциклопедію. Це т. зв. консультанти („advisors"), 24 прізвища з академічного і літературного світу (7 незакарпатців і не-русинів). Що між ними роблять українці з шанованими прізвищами – Любиця Бабота, о. Петро Ґаладза, Іван Павло Химка, і в чому вони „консультували" Маґочія і його колеґ, тяжко сказати!

В „Encyclopedia" поміщено цілий ряд географічних назв – комітатів, міст, гір, річок тощо із добрим описом змісту, а також історичних подій та імен, так само назагал з об'єктивним представленням їх ролі. Але якщо йдеться про новітні події й установи з українським змістом, то їх обов'язково автори, головно І. Поп, викривляють і супроводять антиукраїнським коментарем. Наприклад, є гасло „Думен" (концентраційний табір для яких двох десяток противників української влади, аґентів Угорщини та польських терористів), але нема ні згадки де-небудь про учасників Ковнера, Ворюлопоша, Кішторча. Статті „Націоналізм", „Карпатська Україна", „Карпатська Січ", „Українці" (три автори – Б. Горбаль, П. Маґочій, І. Поп), „Українофіли" написані в антиукраїнському дусі.

Дуже одностороннім є підбір гасел до поміщення в „Encyclopedia" та до тих, кого пропущено. Подаємо кілька прізвищ діячів чи з творчої інтеліґенції з-поміж закарпатців в Україні чи сусідніх країнах, про кого немає гасел чи ніякої згадки, а об'єктивно повинні б фіґурувати в такій енциклопедії: професори Іван Фізер, Михайло Пап, літературознавці Микола Неврлі, Василь Поп, священики та ієрархи, як ось Митрополит Миколай Смішко, о. Василь Бойсак, о. Юлій Кубіній, о. Василь Лар, о. Дмитро Попович, єпископ Стефан Біляк, суспільний діяч Омелян Довгович, карпатознавці Юліян Химинець, Осип Данко, Юрій Гривняк, журналісти Павло Кукурудза, Олександер Гаврош, Василь і Володимир Піпаші, Юлія Зейкан, Михайло Терпак, політики Василь Дурдинець, Орест Климпуш, Віктор Пинзеник, дисиденти Юрій Бадзьо, Йосип Тереля, громадські діячі Микола Бандусяк, Микола Вайда, Василь Вереш, Михайло Шпонтак, Андрій Глуханич. Тут подані прізвища – лише приклади багатьох пропущених осіб, а не вичерпним переліком.

Натомість, удостоїлися окремих гасел новоспечені русини, як Михайло Кемінь, що написав кілька віршів на „изянском язикє". Взагалі, перечитуючи цю книгу „знання", набираєшся враження, що в таборі русинського руху знайшли притулок колишні москвофіли та сини „крупних" москвофілів (Ігор Керча, Василь Лінтур, Димитрій Сидір). Або син визначного лікаря Фединця Атанас, що волів втекти до Угорщини, в Маґочієвій енциклопедії є, а про батька Олександра – нічогісінько. Цей перелік можна продовжувати.

Ім'я відомого лемківського діяча Налисника має бути Юліян, а не Єлія. Кирило Галас писав поезію по-російському і видав її в 1943 році під назвою „Перед Сходом" (до збірки входили також колишні руськомовні поети Юрій Керекеш і Йосиф Архій). Він поезії писав по-українському вже в 1942 році, а вийшли вони збіркою в 1943 році. В 1944 році (sic!) він „почав писати по-українському і приєднався до української національної орієнтації", ще до совєтської влади.

В Енциклопедії поміщено кілька тематичних довших статтей, як „Археологічні оселі", „Географія", „Економіка", „Етнографія", „Історіографія", „Лемки", „Література", „Комунізм", „Мистецтво", „Мова", „Мовна практика", „Націоналізм", „Радіо і телевізія" – та інші, в яких багато фактажу, але спрямування антиукраїнське й намагання принизити українську участь або її промовчувати. Ось приклад, як трактують українські справи автори в статті „Українці": „.... Українська пропаґанда (на Закарпатті) осягла свого апоґею в кінці 1938 і на початку 1939 років в час автономної Карпатської України... Назагал русинське суспільство залишилося індеферентним до української пропаґанди 1938-39 років і, якщо не інше, то відчувало настальгію за чехословацьким режимом... Відродження української ідеї та її застосування урядовими органами було проведене совєтським урядом, який, починаючи з осені 1944 року під покровом совєтської армії, був в стані впливати на розвиток подій на Підкарпатській Русі. Для Сталіна впровадження українськости в Підкарпатській Русі мало практичне значення, себто було камуфляжем. Процес включення чужої території прикривався гаслом возз'єднання всіх українських земель в єдиній українській державі – Совєтській Україні...".

Для Маґочія впровадження української мови в освіту на Пряшівщині (Східня Словаччини) „стало причиною добровільної асиміляції русинів, які стали словаками у відповідь на чужий феномен 'українства', що нагло з'явився серед них".

Д-р Василь Маркусь,
Чикаґо

Д-р Василь Маркусь є головним редактором „Енциклопедії української діяспори".

Що сталося в Ялті?

Цими днями Президент України Леонід Кучма ще раз довів, що ні у внутрішній, ні в зовнішній українській політиці він не має наміру радитися зі своїм народом, а тим більше – з опозицією: 19 вересня під час зустрічі керівників країн–членів СНД в Ялті він підписав угоду, згідно з якою Україна стає четвертим членом Єдиного економічного простору – після Росії, Білорусі і Казахстану. Підписав всупереч найповажнішим аргументам не лише з боку загальнополітичної, але й урядової еліти. Хоч уся логіка його президентської діяльности вела саме до цього кроку, чаша суспільного терпіння виявилася переповненою, бо в даному випадку вже з очевидністю йшлося про загрозу для самої суверенности Української держави. Саме тому проти втягування України в ЄЕП передусім виступили дипломати, знавці зовнішньополітичних стосунків – попередні і теперішній міністри закордонних справ Анатолій Зленко, Генадій Удовенко і Костянтин Грищенко, міністер юстиції Олександер Лавринович, а Посол України в Румунії Антон Бутейко, з протесту проти ялтинського болота, залишив свій пост, а провідник „Нашої України" Віктор Ющенко, при всій своїй відомій стриманості у словах, назвав ялтинську подію „зрадою українських національних інтересів". Як і слід було очікувати, це виявилося зрадою і з боку лівих сил – за 12 років незалежности симоненківці ні на макове зерня не пройнялися співчуттям до українського народу, тяжко покривдженого російським великодержавним шовінізмом, не стали ані в найменшій мірі українськими лівими.

Сталося те, чого статися не повинно було. Щоб розрядити тяжку атмосферу, деякі політичні оглядачі втішають: мовляв, ця гра була потрібна для російського президента Путіна, оскільки в його країні все ще ллють сльози за втраченою Україною. Після наступної перемоги Путіна у виборах про ЄЕП забудуть, як забули про десятки інших угод і договорів.

Може й так. Тут можна було б додати щось навіть втішніше – що річ не так в особистому інтересі Путіна, як в тому, що і в Україні, і в Росії громадянські суспільства – в зародковому стані, в економіці і там, і там панує олігархія, а вона живе за власними законами, а не якимось там міждержавними угодами. Так що ЄЕП – це шматок паперу, а папір все витримає. Крім усього, ялтинська угода ще потребуватиме ратифікування Верховною Радою, і не один В. Ющенко прискіпливо вникатиме в текст документу.

І все ж зберігається вся гострота проблеми. Вона полягає у сваволі керівника держави. Може президент не зважити на протилежну думку, але він не може ігнорувати підставових законів власної держави. Саме це Л. Кучма зробив. Процес підготування ялтинської угоди вівся не тільки потай від народу, від опозиції, але від самого уряду. Порушуючи Конституцію Л. Кучма ще за декілька тижнів до зустрічі в Ялті доручив підписати угоду про ЄЕП першому віце-прем'єр-міністрові Миколі Азарову. Тим часом Конституція передбачає, що міжнародні рішення президента мають скріплюватися підписами прем'єр-міністра і галузевих міністрів, в цьому конкретному випадку – міністрів закордонних справ, юстиції, економіки. Іншими словами, цим волюнтаристським кроком Л. Кучма засвідчив, що у правовому розумінні Україна зовсім не орієнтується на стандарти европейської демократії, а на щось цілком протилежне. Як же тепер будуть почуватися закордонні інвестори, котрі вклали свої мільйони в економіку України, а ця економіка на очах перетворюється на придаток російської?

І не належить до великих втіх той факт, що оскільки угоди в рамках СНД не дають ніякого результату, то й ЄЕП нема чого журитися: від цього „простору", мовляв, також не буде нікому ні холодно, ні душно. Таки ні – користь від міждержавних угод повинна бути явною, відчутною, але для кожної сторони, а не лише для однієї.

Але ось запитання, на яке хотілося б почути відповідь: якщо ми такі одностайно скептичні щодо марности договорів у межах СНД, то чи взагалі варто на них витрачати дорогий час? Доцільніше було б для України, наполегливо і не озираючись назад, стукати в двері европейських політичних і економічних структур.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „продану наречену"

Вже не один раз насувалося мені в думках це окреслення про нашу Україну, яка раз-у-раз потрапляє в обставини, що мимоволі викликають таке порівняння.

І ось тепер, на початку тринадцятого року незалежности, знову Україна, немов ця нещасна „продана наречена", сторч головою кинулася у ще тісніший зв'язок з Росією, підписавши на зустрічі в Ялті угоду про створення Єдиного економічного простору. І знову з нещасливої руки Л. Кучми, чи пак, як його називає славний Юзьо-Обсерватор з львівської газети „Поступ" – „татуня".

Хоча, може, підписання цієї угоди про Єдиний економічний простір між Україною, Росією, Білоруссю і Казахстаном вияснюють прихильники на чолі з Л. Кучмою як щось корисне для України – усі тверезо думаючі і об'єктивні громадяни розуміють, що це початок можливости втрати суверенітету, а вже зокрема перешкоджає наближенню України до Европейського союзу.

Розуміється, знаємо, що це рішення Л. Кучми підтримують численні керівники українського чи приватного підприємства, не думаючи при тому про дальшу долю своєї батьківщини, а тільки про власну фінансову користь.

І тому у цьому невдалому потягненні Л. Кучма мав широку підтримку т. зв. „бізнесових кіл" України, а в дальшій політичній незалежності своєї батьківщини ці, „бізнесмени" не мають ніякого зацікавлення.

Ось так на тринадцятому році т.зв. „незалежности", що досі і без цього останнього інциденту викликає багато застережень – група людей під проводом президента, маючи на думці тільки власне добро та матеріяльний успіх, продають Україну.

Скільки то вже разів у нашій історії брак політичного вироблення чи брак сильної групи справжніх патріотів допровадили до того, що легким серцем було віддано Україну ворогам, чи просто кар'єристам, що мали на думці тільки власну наживу?

Скільки то вже разів в історії нашого народу цю Україну продавали, передавали з рук до рук чи просто ґвалтували?

Чи справді ми не можемо нічого навчитися з історії? Чи не уміємо боронити самостійности не на день, не два, а на довгі роки? А може, наш нарід та його т. зв. провідники не вміють по-державницьки думати, а ті, що вміють, ніколи не доходять до голосу?

Десятки питань насувають ці останні події в нашій не-нашій батьківщині...

Десятки сумних думок і сумних прогноз дальшої долі України насуває цей останній акт Л. Кучми, що стався минулого тижня в Ялті.

І що тут допоможуть надії на зміни президента, якщо цей здійснить до останку свої можливості та цілі? Як зможе інший президент (навіть коли такий буде вибраний) змінити чи відкинути угоду, що була тепер підписана і буде вже діяти?

Ось питання, які насуваються сьогодні на думку під враженням вісток про вчинок Леоніда Кучми.

І на них, на жаль, ніхто не дає відповіді.

А „продана наречена" щоразу нижче спускає голову...

О-КА

Українці висловлюють співчуття

Вшанування пам'яті жертв терористичного нападу на США 11 вересня 2001 року викликало відгук в Україні і діяспорі. Подаємо фрагменти послання міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка, яке виголосив 11 вересня перший заступник міністра Володимир Єльченко на вшануванні пам'яті жертв трагедії, що відбулося в київському костелі св. Миколая.

Шановні пані та панове!

Тут, у київському храмі св. Миколая, нас зібрала сумна дата в історії всього людства, в історії цивілізації. З глибокою скорботою і невимовним душевним смутком зустрічаємо другі роковини трагедії, що 11 вересня 2001 року вжахнула весь світ. І хоча час невпинно віддаляє нас від тієї чорної дати, наша пам'ять відмовляється забути заподіяне зло, з кожним днем дедалі сильніше протестуючи проти насильства, проти сліпого людиноненависництва, проти втрати найціннішого, що може бути у цьому світі – людського життя. Саме 11 вересня ми, можливо, вперше серйозно і відповідально глянули тероризму в вічі і з того часу не зводимо нашого погляду.

Маштаби трагедії, безпрецедентна кількість жертв та руйнувань і, безумовно, зухвалий характер терористичного ланцюга миттєво перетворили тероризм з льокального явища на складну і комплексну проблему, яка потребує ґльобального і безповоротного розв'язання. Сьогодні ми добре усвідомлюємо, що тероризму має прийти край, бо інакше ми ніколи не зможемо вийти з заклятого кола, як уже ніколи з нього не вийдуть тисячі жертв трагедії 11 вересня. Маємо розірвати це коло, продемонструвавши нашу спроможність до подолання найскладніших викликів.

Ми, українці, переконані, що якими б непередбачуваними і підступними не були дії зловмисників, лише консолідовані і рішучі дії усіх, без винятку, країн світу можуть призвести до подолання цього найбільшого зла сучасности. Ми горді з того, що наш внесок у діяльність антитерористичної коаліції був і є цілком практичним: наші політичні заяви підкріплені зусиллям у сферах, що є важливим з точки зору протидії тероризму. Користуючись цією нагодою, хочу підкреслити, що США та американський народ можуть і в майбутньому розраховувати на нашу допомогу та підтримку.

Я звертаюся сьогодні до вас як людина, яка трагічний ранок 11 вересня зустріла у Вашинґтоні. Мені боляче згадувати про ті події, але мені ще важче про них забути. У передзвоні київських храмів, у дзвонах усіх українських церков сьогодні вчувається поминальний дзвін собору св. Патрика у Ню-Йорку. Так є сьогодні – 11 вересня 2003 року. Так буде і через рік. Так буде завжди.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Це другий Переяслав

5 вересня „Свобода" повідомила, що Президент України Леонід Кучма поїхав до Росії на переговори з В. Путіном про Єдиний економічний простір між Україною, Росією, Білоруссю і Казахстаном. Ця ідея гарно виглядає, вона популярна у Европі і в цілому світі. Але Україна має пам'ятати, що Росія жодних договорів не дотримується.

Московський цар колись уклав угоду з Богданом Хмельницьким про союз між двома рівними державами. Але за пару років Україна стала московською колонією. Правителі у теперішній Москві мають намір зробити те, що їхні діди зробили. Росія переконалася, що без України буде відсталою державою третього світу.

Для України єдиний шлях – до Европи. Нічого доброго з Росією не вийшло – лише тортури і гноблення. Саме час Україні подумати, що вона вибирає, перш ніж зробити такий немудрий крок і підписати цей акт з Росією, бо що написане пером, того не витягнеш волом.

Юрій Кравчук,
Вілмінгтон, Делавар

Думки, спогади, зауваження...

22 серпня, пише до редакції **В. Ш.** з Вілмінґтону, Делавер, в редакційній статті були перелічені борці за українську державність, але серед них не згадані вояки Української Народної Республіки. „Чи їхня кров була водичкою?" – запитує В. Ш. Зрозуміло, що не було жодного заміру у тому, що в переліку не згадано цю категорію борців. Тижневик приділяє постійну увагу цьому славному періодові української історії і прикре упущення виправить у наступних публікаціях.

У цьому ж числі „Свободи" від 22 серпня **Катерина Рубан** з Ню Джерзі прочитала святкове послання Постійної конференції православних єпископів поза межами України і з цього приводу пише, що ієрархи мали б довести Вселенському Патріярхові, що УПЦ КП є канонічною нарівні з Москвою, що отримала канонічність тільки у 1686 році, коли в Україні вже шість століть була єдина помісна Православна церква.

Голова Крайової ради УККА **Ігор Смолій** надіслав докладний звіт О. Рожки про перебіг чергової наради, що відбулася 7 червня. На жаль, у вересні вже пізно повідомляти про подію більш як тримісячної давности і внутріорганізаційного значення.

Пресове бюро УВУ надіслало повідомлення про перебування у Києві офіційної делегації з Німеччини, яка провела численні зустрічі, спрямовані на зближення України з Европою.

Сергій Брунь з Києва у дописі „Праця на перспективу" повідомляє про зустріч членів Київської міської організації ОУН з головою Організації Українок Канади Іриною Ващук, на якій йшлося про дальше посилення зв'язків киян і українок за кордоном. З Києва написав голова секретаріяту фестивалю „Нашого цвіту – по всьому світу" **Ігор Винниченко** про довідник „Україна полієтнічна", який подаровано державним установам і громадським організаціям ряду країн.

Василь Петрів з Рочестеру, Н. Й., прислав копію статті Л. Лорда і світлини про знищення українського селянства комуністичним режимом, яку 7 липня опублікував журнал „U.S. News and World Report". Він пише: „Помістіть цю фотографію у „Свободі" для тих, що не вірять у правдивість цієї трагічної епохи в Україні". На жаль, не можемо вмістити світлину, але дякуємо за повідомлення про цю публікацію.

Тамара Орловська присвятила свій допис про щоденну пошту пам'яти Лідії Стецьків, яка померла 4 серпня 2003 року. **Володимира Демус** з Чикаго надіслала статтю її покійного чоловіка д-ра Пилипа Демуса „Тернистий шлях Української Православної Церкви", яка була надрукована в київському журналі УПЦ КП „Православний вісник" (ч. 9-10, 2002 р.).

Олександер Штелень з Міжгір'я Закарпатської области, який тепер постійно проживає у Піскатавей, Н. Дж., шукає у США адвоката, котрий зміг би у Европейському суді з прав людини оборонити його право брати участь у виборах в Україні та захистити від переслідувань за політичні погляди.

Осип Панчишин з Чикаго надіслав вірш Бориса Грінченка „Землякам", власний вірш з 1973 року „Сант Яго", а також кілька раніше опублікованих листів від українки, що у 1944 році перебувала на примусовій праці в Німеччині. Від **Іванни Савицької** з Чикаго надійшов гарний твір з циклю „З мого вікна" під назвою „Айстри айстрам шепотіли", вперше опублікований у „Свободі" 25 вересня 1981 року.

Михайло Беца надіслав поданий в інтернет-газеті „Майдан" вірш „Символи Божі", а **Роман Іваницький** з Флоріди прислав вірш „Знайди час", написаний 27 червня 1941 року, коли він уцілів від розстрілу в Самбірській в'язниці. Нові вірші „Чи ми вже забули", „Свободі" в поклоні" і „Я жив, живу" надіслав **Микола Горішній** з Линдгерсту. Н. Дж. Він пише: *„Лину до тебе, Україно, як ночами, так і днями. В далекій чужині я сню про тебе своїми золотими снами"*.

Схвалюю відданість українській громаді

Як скарбник повіту Кук. Іл., хочу привітати „Свободу" з 110-річчям її появи. У повіті, котрий гордиться різноманітністю нам особливо приємно вирізняти членів етнічних громад за їхню працю та відданість в плеканні культурного розмаїття в нашому повіті, що й робить його славним. Важливим є, щоб наші етнічні громади зберігали і святкували свою спадщину, як засіб затримання наших багатих традицій.

Видання газети „Свобода" є важливим вузлом-сполучником до вашої громади, а також освідомлюючим чинником для читачів. Я схвалюю вашу відданість Українсько-американській громаді. Праця і відданість у підготуванні кожного числа видання є беззаперечно видною.

Марія Папас,
Чикаго

Не ганьбіть Україну !

Прочитала статтю О-КИ „Про порівняння з Китаєм" („Свобода", ч. 36). Микола Крістоф не має морального права паплюжити український народ. Ми і так знаємо свої недоліки, а як він не має що доброго написати, то нехай краще зовсім не пише. Якщо він закоханий у китайців, то нехай пише про них. Зовсім не личить Миколі Крістофу, вихідцю з України, осуджувати свій народ на сторінках „Ню-Йорк Таймс", бо „сміття з хати не виносять".

Було б добре, якби редакція „Свобода", передала йому прохання українців, не обливати нас брудом.

Стефа Романишин,
Мишиґен

Бажаємо дальших успіхів!

Організація Державного Відродження України (ОДВУ) вітає часопис „Свобода" з нагоди 110-річчя існування та бажає дальших успіхів на майбутнє. За управу ОДВУ –

Олександер Процюк,
Леґайтон, Па

Повертаю протокол

Повертаю протокол засідання Головного Уряду УНСоюзу в англійській мові. Мені помилково долучено його до українського тижневика „Свобода" (замість до „The Ukrainian Weekly"). Дуже прошу вислати протокол в українській мові.

Роман Ричок .
Мейплвуд, Н. Дж.
член УНСоюзу з 1950 р

Від редакції: На превеликий жаль, протокол засідання Головного Уряду УНСоюзу надійшов до „Свободи" тільки в англійській мові.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ – ЗВІТ ФІНАНСОВОГО ВІДДІЛУ

		Січень 2003	Лютий 2003	Березень 2003	Квітень 2003	Травень 2003	Червень 2003
ЗРОСТАННЯ КНИЖКОВИХ АКТИВІВ							
Членські вкладки:							
Членські вкладки	$	141,990.28	140,212.99	140,212.99	140,212.99	140,212.99	140,212.99
Вплати на пенсійні грамоти		232,827.64	2,361.77	2,361.77	2,361.77	2,361.77	2,361.77
Юнівер. Лайф Прем.		10,586.03	8,463.49	8,463.49	8,463.49	8,463.49	8,463.49
Премії за реасекурацію		0.00	-685.53	-685.53	-685.53	-685.53	-685.53
	$	385,403.95	150,352.72	150,352.72	150,352.72	150,352.72	150,352.72
Прибутки від інвестицій:							
Банків	$	509.11	41.86	103.21	517.84	201.78	392.92
Бондів		227,099.39	249,067.83	309,354.02	192,235.87	162,542.26	311,547.07
Членських позичок на підклад грамот		2,087.23	682.49	1,705.66	1,774.98	2,264.63	786.96
Гіпотечних позичок		30,877.33	25,830.82	48,733.51	20,082.38	31,195.65	31,007.62
Реальності в Кергонксоні, Н.Й.		21,366.44	37,496.97	29,369.29	39,904.51	69,397.79	238,526.45
Коротко термінових інвестицій		1,651.50	2,339.93	563.54	1,097.77	1,328.52	11,188.38
Уділів		14,602.04	27,232.56	28,510.97	15,218.68	11,260.20	27,139.16
Позички для Корп. Дому УНС		15,708.00	14,083.00	12,458.00	14,083.00	14,083.00	14,083.00
	$	313,901.04	356,775.46	430,798.20	284,915.03	292,273.83	634,671.56
Прибутки книгарні і друкарні	$	103,421.12	104,303.21	126,502.92	90,756.61	110,523.52	91,910.05
Різні прибутки:							
Пожертва до Фонду Братського		726.92	2,500.00	-390.30	-4,263.90	-176.20	618.14
Залеглість до Укр. Нац. Фундації		0.00	0.00	0.00	0.00	1,611.89	-3,111.89
Переносне конто для Корп. Дому УНС		2,192.63	4,093.45	6,992.08	4,251.34	4,586.76	5,261.42
Відділові вкладки		-4,589.46	389.11	443.26	435.00	434.79	413.12
Нерозміщені приходи		-5,956.99	36.84	-1,707.34	-408.98	5,478.04	4,800.20
Перенесення до Сирітського Фонду		0.00	0.00	0.00	735.90	0.00	0.00
		-7,626.90	7,019.40	5,337.70	749.36	11,935.28	7,980.99
Разом	$	795,099.21	585,315.28	886,380.62	754,675.36	952,268.45	1,222,826.22
ЗНИЖЕННЯ КНИЖКОВИХ АКТИВІВ							
Виплати членам:							
Посмертні допомоги	$	71,874.23	74,905.00	101,326.77	77,770.82	70,037.18	48,375.77
За дозрілі вивінувальні грамоти		74,778.00	48,030.00	74,512.00	95,884.00	62,635.00	71,309.00
Виплати і частинні звороти пенсійних грамот		42,894.63	75,539.82	74,125.97	94,032.75	14,185.82	43,464.23
Грошові звороти		47,606.72	50,885.30	30,572.73	44,915.88	20,612.63	23,589.14
Відсотки від посмертних допомог		188.66	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Братські пільги		0.00	0.00	27,719.28	0.00	0.00	30,963.38
Дивіденда		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9.20
Дивідендова акумуляц		654.37	2,389.57	1,659.07	3,409.94	1,789.22	2,331.28
	$	237,996.61	251,749.69	309,915.82	316,013.39	169,259.85	220,042.00
Комісійні винагороди:							
Комісійна Винагорода "Universal Life"		177.90	19.84	217.69	313.01	0.00	328.04
Винагорода Відділових організаторів і секретарів		27,575.39	20,541.35	6,599.45	18,311.39	16,188.85	25,940.26
Винагорода Обласних організаторів		0.00	1,450.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	$	27,753.29	22,011.19	6,817.14	18,624.40	16,188.85	26,268.30
Загальні видатки і братські виплати:							
Кошти актуарія і статистики		3,464.00	34,679.00	16,733.00	13,798.00	11,839.00	5,281.00
Оголошення		931.90	1,008.80	306.80	1,007.90	2,848.80	2,293.00
Кошти контрольної комісії		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,060.90
Банкові оплати		260.55	417.14	647.15	764.97	458.48	308.19
Банкові оплати за опіку над бондами		2,976.27	676.96	2,506.38	2,433.48	4,444.75	-4,654.69
Книжки і друки		813.02	189.00	0.00	1,229.15	1,701.95	0.00
Зменшено вартість електричних машин		0.00	0.00	5,984.00	0.00	0.00	5,984.00
Зменшено вартість друкарських машин		0.00	0.00	2,476.00	0.00	0.00	2,476.00
Зменшено вартість реальностей		0.00	0.00	22,010.00	0.00	0.00	22,010.00
Дотації		2,800.00	0.00	275.00	200.00	3,000.00	0.00
Вкладки до братських конгресів		0.00	0.00	0.00	850.00	40.00	1,687.30
Премії за медичне забезпечення працівників		59,453.24	20,389.67	-1,004.44	43,317.00	9,999.55	-245.41
Кошти Річного Засідання		290.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Кошти обласних засідань		1,838.18	478.00	636.75	846.13	76.00	140.56
Виплата відд. Братської Діяльности		95.00	80.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Загальні канцелярійні видатки		1,957.31	277.46	1,182.97	1,235.12	1,765.07	1,342.32
Допомога з Фонду Братського		0.00	0.00	150.00	0.00	100.00	200.00
Асекурація		8,928.05	0.00	571.80	571.80	571.80	1,077.38
Премії за забезпечення працівників від випадку		0.00	404.87	404.87	404.85	0.00	0.00
Кошти інвестиції		175.00	0.00	-175.00	0.00	1,280.00	-100.00
Кошти правні		9,684.22	2,112.05	0.00	3,137.24	5,946.52	2,682.40
Винагорода головного лікаря		2,000.00	0.00	0.00	2,000.00	0.00	2,000.00
Лікарські бадання нових членів		663.32	81.05	127.79	456.87	379.24	574.94
Кошти канадської канцелярії		0.00	7,086.98	0.00	0.00	0.00	0.00
Поштові оплати		5,107.52	708.18	-912.21	3,506.78	5,741.40	-5,466.73
Кошти друків і приладів		830.54	3,509.66	3,223.04	3,429.19	4,698.54	411.77
Кошти компютерізації		0.00	0.00	0.00	35,019.91	8,329.10	0.00
Чинші		20,931.04	20,931.04	20,826.42	20,931.04	20,931.04	20,931.04
Обслуга машин		6,013.88	1,521.75	5,561.52	7,232.08	5,860.29	7,083.68
Платня головних урядовців		25,961.53	19,807.68	19,807.68	27,307.68	12,307.68	19,807.68
Платня працівників		64,442.63	40,743.70	41,258.58	41,010.91	41,141.34	41,390.34
Кошти телефону		2,384.68	3,100.94	875.55	1,332.60	2,059.28	-1,682.21
Загальні кошти подорожей		122.50	204.50	336.45	1,090.16	1,033.39	2,199.55
	$	222,124.38	158,408.43	143,810.10	213,112.86	146,553.22	130,793.01
Податки і оплата до асекураційних урядів							
Канадські податки на членські вкладки і інвестиції		0.00	0.00	0.00	181.56	0.00	2,784.55
Оплата до асекураційних урядів		1,289.33	677.00	1,175.00	-3,694.30	3,775.30	16,929.47
Федеральні і стейтові податки працівників		15,476.32	3,393.42	6,434.25	5,245.22	4,605.65	5,907.12
	$	16,765.65	4,070.42	7,609.25	1,732.48	8,380.95	25,621.14
Втрати при продажі бондів і уділів	$	0.00	12,000.00	39.10	11,425.00	0.00	-18.00
Втрати при виміні кан. валюти	$	0.00	0.00	289,059.78	0.00	176,299.88	269,203.34
Видатки Союзівки	$	136,588.85	79,745.24	69,574.11	127,470.10	87,884.88	138,404.70
Видатки книгарні і друкарні	$	123,217.24	104,767.08	135,152.62	106,319.69	98,987.86	115,010.75
Різні видатки:							
Кошти конвенції	$	0.00	0.00	0.00	500.00	0.00	0.00
Позички на підклад грамот-вирівняння		0.00	1.47	0.00	3.68	0.00	0.00
Виплата брокерові		500,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Резерва для незгрошевлених чеків		100.81	0.00	5,958.29	32.54	428.36	-406.08
Виплати з Сирітського Фонду		0.00	1,060.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	$	500,100.81	1,061.47	5,958.29	536.22	428.36	-406.08
Разом	$	1,264,546.83	633,813.52	967,936.21	795,234.14	703,983.85	924,919.16
Зростання (зниження) книжкових активів	$	-469,447.62	-48,498.24	-81,555.59	-40,558.78	248,284.60	297,907.06
Баланс активів на початку місяця		66,792,870.25	66,323,422.63	66,274,924.39	66,193,368.80	66,152,810.02	66,401,094.62
Баланс активів на кінець місяця	$	66,323,422.63	66,274,924.39	66,193,368.80	66,152,810.02	66,401,094.62	66,699,001.68

ЗАГАЛЬНА СУМА АКТИВІВ

		31-го січня 2003	28-го лютого 2003	31-го березня 2003	30-го квітня 2003	31-го травня 2003	30-го червня 2003
Готівка	$	611,170.61	582,931.91	1,209,323.75	1,947,129.51	2,212,432.36	2,239,273.74
Коротко-термінові інвестиції		2,523,144.43	520,639.04	1,245,163.25	1,365,878.56	3,844,395.24	6,285,033.97
Бонди		45,417,183.48	47,260,225.02	46,105,925.35	45,247,268.46	42,996,916.09	40,996,898.76
Гіпотечні позички		5,545,150.12	5,685,545.19	5,538,583.28	5,523,061.74	5,277,906.34	4,805,988.04
Позички на підклад грамот		289,589.57	288,398.81	287,658.75	286,457.33	286,430.17	281,376.81
Реальності		2,703,998.35	2,703,998.35	2,681,988.35	2,681,988.35	2,681,988.35	2,783,781.92
Реальності-перебрані		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	213,257.37
Друкарські і електронічні машини		94,117.45	94,117.45	85,657.45	85,657.45	85,657.45	78,022.45
Уділи		6,434,517.58	6,434,517.58	6,334,517.58	6,310,817.58	6,310,817.58	6,310,817.58
Позичка для УНС корп. ім. Д. Галичина		104,551.04	104,551.04	104,551.04	104,551.04	104,551.04	104,551.04
Позичка для корп. Дому УНС		2,600,000.00	2,600,000.00	2,600,000.00	2,600,000.00	2,600,000.00	2,600,000.00
Разом	$	66,323,422.63	66,274,924.39	66,193,368.80	66,152,810.02	66,401,094.62	66,699,001.68

РОМА ЛІСОВИЧ Касир

Україна у вересні 2003 року

Урядові джерела України нещодавно опублікували останні дані з економічного стану країни. Про це говорить Юрій Вишневський в газеті „Kyiv Weekly" за 22 серпня. Підсумовуючи економічний стан держави на День Незалежности, він подає такі інформації:

Валовий внутрішній продукт (*GNP*– **Ред.**) від 2000 до 2002 року збільшився на 20,9 відс., за один лише 2002 рік доходи громадян України підвищилися на 21,2 відс., заробітні платні – на 18,2 відс. За період від 2000 до 2002 року обсяг інвестицій зріс на 40 відс.

На сьогодні в Україні практично повністю приватизовані металургічна, легка, деревообробна, мебельна промисловости, 80 відс. машинобудівельної індустрії перебуває в приватних руках. Завдяки приватизації нафтопереробної промисловости збільшилася продукція в 1,8 раза в 2001 році в порівнянні з 2000 роком. В 2002 році переробка нафти збільшилася на 25,1 відс., порівняно до 2001 року.

Національна грошова одиниця – гривня – стала найстабільнішою з усіх валютних одиниць країн СНД. Золоті запаси держави ростуть з кожним роком: 1352,7 млн. дол. в 2000 році, 2955, 4 млн. –в 2001 році, 4416,7 млн. – в 2002 році.

В 2000-2002 роках рівень промислової продукції в Україні збільшився на 38,4 відс. Це найвищий показник не тільки серед країн СНД, але в цілій Европі. Помічаються значні зміни у виробництві продуктів для внутрішнього вжитку, зорієнтованих на вітчизняного покупця, особливо в харчовій, целюлозно–паперовій та поліграфічній ділянках. Вже четвертий рік підряд триває швидкий ріст машинобудівництва. (2000 рік – 115,3 відс., 2001 рік – 118,8 відс., 2002 рік – 111,3 відс., порівнюючи до попереднього року).

Загальний зовнішній експорт в 2002 році виріс на 10,3 відс. Експорт в дальші країни в 2002 році зріс на 16,3 відс., в тім числі – в країни Азії - на 24,6 відс., в країни Середньої Азії - на 18,4 відс., Африки – на 18 відс. Українські товари експортуються до 125 країн світу. Це вироби оборонної промисловости, металургії, хемічної промисловости, суднобудування, авіяційної промисловости та машинобудування.

Україна входить в число восьми країн світу, які мають необхідний науково-технічний потенціял для створення і виробництва наймодернішої авіяційної техніки. Підтвердженням цього є нові моделі літаків Ан-70, Ан-140, ААг-74, ТК-300, Ан-38 та продукування серійного виробництва літака Ту-334. Тепер Україна входить в десяток найбільших суднобудівельних країн світу. Серед найпевніших замовників транспортних і промислових кораблів маємо Грецію. Німеччину, Еспанію, Голандію, Норвегію та ін.

За роки незалежности освоєно випуск продукції, яка раніше в Україні не вироблялось. Наприклад, почато серійний випуск електровоза ДЕ-1, пасажирських літаків Ан-140, Ан-74, ТК-300 та нового автомобіля „Таврія –нова", „Славута", „Таврія-пікап", „Ланос-1.3L". Вже в цьому році почато виготовлення автомобіля „Opel", а від 1 вересня 2003 року плянується випуск автомобілів „Opel Astra", „Opel Corsa".

Промислові компанії розбудували широкий спектр виробництва знаряддя для металургійної індустрії, машин для аґркультурної галузі, радіо-електронної індустрії та ін.

Не менш важливі зміни зайшли в громадянському суспільстві. За останні 12 років закінчили середні школи і ввійшли в дорослий вік 15 мільйонів молодих громадян України. Це значить, що вже біля половини українських виборців – це люди, які виростали і формувалися вже в новому, відкритому світі і знають, як живуть люди в Европі. Тому з кожним роком вкоріняється і посилюється в цьому молодому суспільстві усвідомлення демократичних европейських надбань. Так підсумовує Юрій Вишневський свій погляд на економічний прогрес України в останніх кількох роках.

Політична атмосфера країни просякнена духом близьких президентських виборів, вони мають відбутися в листопаді 2004 року. Чинна влада за останні роки свого володіння країною зуміла огородити себе стіною політичних поплентачів, часто зі сумнівним моральним минулим, олігархів, які завдячують своє становище цій владі і будуть робити все можливе, аби зберегти її і тим самим себе. Президент Леонід Кучма запевнює людей, що вибори відбудуться вчасно, згідно з Конституцією, але йому ніхто не вірить.

Віктор Ющенко далі має найвищу оцінку в соціологічних опитуваннях, але влада всіма силами намагається унеможливити його прихід на пост президента. Це робиться також на догоду Росії, для якої Ющенко не є бажаним на чолі країни. Тому довкола його особи триває щільна інформаційна бльокада. Комуністи, соціялісти і навіть бльок Юлії Тимошенко не є для В. Ющенка надійними спільниками. В останню хвилину вони можуть залишити В. Ющенка напризволяще.

В президентських окопах діє сильна рука Віктора Медведчука, голови Президентської адміністрації. На сьогодні єдиним кандидатом на пост президента від діючої влади вважають премєр-міністра Віктора Януковича. Хто ж ця нова зірка в українській політиці? В приватній розмові він оповідав мені про своє походження. Його дід – поляк з Варшави, бабуся – білоруска. Ще за царських часів вони оселилися на Донбасі. Там народився він в маленькому шахтарському селищі. Виростав, працював, здобував освіту на Донбасі. Тепер дуже популярний в Донецькій і Луганській областях. А вони дають вагому частину виборців. Рідна мова В. Януковича – російська. Українська - слабувата. В останньому часі появилися чутки про якісь незлагоди між В. Януковичем і В. Медведчуком.

Українські політологи вважають, що Л. Кучма шукає путінсько-єльцинської формули розв'язки для себе. Він хоче поставити на своє місце людину, яка дасть йому ґарантії безпеки. Як це зробив Путін для Єльцина. Пропозиція Л. Кучми замінити всенародні вибори президента обранням у парляменті – це спосіб не допуститити В. Ющенка до крісла президента. Це також цукерка для комуністів, які далі розпоряджають важливими 60 голосами у Верховній Раді. Отож є підстави очікувати, що підкуплені олігархами депутати оберуть „свого" президента. Але якби наступні вибори були прозорими, тобто чистішими і чеснішими, ніж всі попередні, тоді В. Ющенко має добрий шанс.

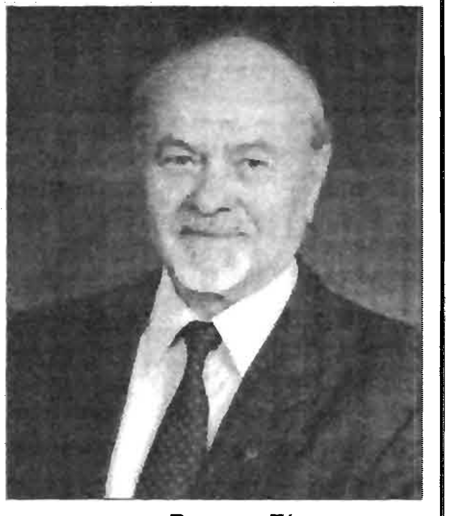
Д-р Анатолій Лисий,
Київ

Помер св. п. Василь Дідюк

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу із сумом повідомляє членів Головного Уряду та все членство УНСоюзу, що 17 вересня 2003 року помер у Торонто, Канада бл. п. Василь Дідюк, почесний член Головного Уряду УНСоюзу, колишній радний і член Контрольної Комісії Головного Уряду УНС, головний організатор для Канади та голова Округи Торонто, Канада .

Екзекутивний Комітет та все членство УНСоюзу висловлює своє найглибше співчуття синам Богданові і Ярославові та їхнім родинам у Канаді, США і Україні.

Похоронні відправи відбулися у понеділок 22 вересня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Миколая в Торонто, Канада.

св. п. Василь Дідюк

Пам'ять про бл. п. Василя Дідюка, за Його невтомну працю, провід, відданість і посвяту для Українського Народного Союзу буде завжди з нами.

Вічна Йому пам'ять!

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Фестиваль національної солідарности

СІЛВЕР-СПРІНҐ, Мд. – Біля українського православного собору св. Андрія зеленіє трава-мурава і поблискує плесом ставок. З півночі прилітають качки. Купають, і годують в ставку каченят і відлітають у теплі краї. Тиша, спокій, Божа благодать... Нещодавно тут відбувся Український фестиваль національної солідарности. Його ініціятори – парафіяльна управа собору та Посольство України у США. Першими вітали Фестиваль Архиєпископ УПЦ в США Антоній і Посол України в США Костянтин Грищенко (тепер – міністер закордонних справ).

Впродовж 13-14 вересня відбувалися концерти та інші вистави. Великий успіх мали солісти Леся Грабова, Ірина Раїко, Роман Цимбала, скрипаль В. Попадюк з Торонто, танцювальний ансамбль „Євшан" з Рочестеру, малеча „Козачата" з Посольства України, дует сестри Лідія та Габріеля Ороси, тріо бандуристок з Івано-Франківська.

Ведуча програми Аня Дидик-Петренко, як завжди, показала взірець. Два дні Фестивалю паніматка Марія Кулій демонструвала мистецтво живопису великодніх писанок. У суботу ввечері були танці під чарівні звуки оркестри „Добрий день!" з Філядельфії в супроводі скрипаля-віртуоза В. Попадюка.

Майже усі розваги та частування відбувалися біля ставка. Особливу увагу привернуло мистецтво Сестрицтва готувати українські та американські страви. Не обійшлося, очевидячки, без бари з українським пивом та „спотикачем" марки „сам жену". Там же, на зеленій поляні, торгував базар з всілякими мистецькими виробами, гостинцями-сувенірами. З ранку накрапав дощик – даремно, бо Фестиваль сховався під величезними шатрами. У неділю, надвечірньої пори, фестивальчани роз'їхалися, хто-куди. Лишився самітний ставок. Як завжди, поблискував чистим плесом, прилетіли качки з каченятами. Тиша, спокій, Божа благодать – в ореолі величі золотоверхого українського собору.

В. Остапенко

Відзначено 60-ліття 1-ої Дивізії УНА

ҐЛЕН-СПЕЙ, Н.Й. – 31 серпня на відпочинковій оселі „Верховина" відбувся концерт – частина ювілейного з'їзду і святкувань, присвячених 60-літтю 1-ої Дивізії Української Народної Армії.

Вступне слово виголосив голова Крайової управи Петро Буняк, який передав ведення програмою Осипу Голинському, котрий своєю розповіддю торкнувся політичної ситуації, яка панувала в Україні і в Европі на час Утворення Дивізії, розповів про село Червоне, де полягло 6 тисяч молодих дивізійників у найжорстокішій битві, знаній як битва під Бродами.

Концертну програму розпочато піснею-маршем „Дивізіє, гей рідна мати" у виконанні хору „Думка" з Ню-Йорку під диригентурою В. Гречинського, концертмайстер Лариса Гуткевич.

Концерт складався з двох частин – в першій прозвучали пісні „Виє буря...", „Воскресла" та „Люблю тебе, Україно" (солістка Олена Новицька), в другій – „Маршерують добровольці", „Ой там, при долині", „Краю мій" (соліст Ю. Штогрин), „Їхав козак за Дунай" у виконанні Олени Новицької. Спів переплітався з деклямацією віршів у виконанні О. Сновидович-Мазяр.

Насолодою було слухати тріо М. і О. Стащишиних та їх молоденького синочка Володимира, які виконали низку стрілецьких пісень.

У виконанні оперового співака Романа Цимбали (фортепіянний супровід Марії Цимбали) прозвучала поема Шевченка „Гетьмани", а неперевершена „Молитва" з опери Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм" спільно з хором „Думка" викликала у присутніх щирі емоції. „Пам'ять, карбована в серцях" – вірш О. Сновидович-Мазяр – став дарунком і присвятою на вічність полеглим і живим дивізійникам за їх героїзм у роки Другої світової війни.

Свято закінчилося урочистим відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Оксана Сновидович-Мазяр

Жалібно дзвони лунали...

ҐЛЕН-СПЕЙ, Н.Й. – Українська громада відзначила другу річницю трагедії, яка навістила США 11 вересня 2001 року. В цей день дзвони церкви св. Володимира у відповідний час, у чотирьох проміжках, віддали жалібний салют, вшановуючи чотири трагічні моменти – падіння двох хмародерів в Ню-Йорку, розбиття Пентаґону і летунську трагедію в Пенсильванії. Увечорі до церкви св. Володимира прийшли парафіяни і гості, щоб вшанувати пам'ять полеглих. Тут були о. Антоній – священик сусідньої римо-католицької церкви св. Антонія, урядники міста, американські гості, а особливе враження зробили місцеві пожежники, які у своїх парадних одностроях сіли на передніх лавах церкви. Голова громадського комітету Софійка Мартинець запросила американську громадськість до участи у поминальних відправах. Панахиду служив о. Марко Гірняк, парох церкви св. Володимира.

З душевним піднесенням присутні відспівали „Боже, благослови Америку".

Богдан Кандюк

Дванадцяті роковини незалежної України

Наймолодші артисти на святі в Чикаґо

Серпневе свято

ЧИКАҐО. – День Незалежности України для усіх мешканців українського Чикаґо є найважливішим святом року. До нього готуються заздалегідь, щоб вдалося на славу і надовго запам'яталося.

Тисячі людей зібралися у Смит-парку поблизу Українського села на свято. Урочиста, хвилююча мить – полотнища українського та американського прапорів застигли в повітрі. Над містом злетіла могутня мелодія гимну „Ще не вмерла Україна" у виконанні Заслуженого артиста України Ігоря Богдана. Її підхопив тисячоголосий хор. Справжня парада зірок української музики, барвисте і захоплююче дійство на сцені. Була можливість отримати нагороди від спонзорів – два квитки авіокомпанії „Аеросвіт" в Україну, два авіоквитки на подорож по Америці з авіокомпанією АТА, великий телевізор від 1-го Федерального щадничого банку „Певність". Українсько-американська Федеральна кредитова спілка „Самопоміч" кожному учасникові свята роздавала подарунки. Особливу активність кредитівка „Самопоміч" виявила в організації розважальних програм. Дякуючи їм, справжній маленький зоопарк зі свійськими тваринами відвідували діти, які могли поїздити верхи на кониках та власноруч нагодувати чотириногих.

Спортивні змагання між дорослими та дитячими дружинами з копаного м'яча викликали захоплення прихильників спорту. Треба було бачити щасливі оченята наймолодших, які отримували перші в житті медалі переможців та Чашу чемпіона Українських Днів 2003 року в Чикаґо.

Конкурси, нагороди, зустріч із знайомими та друзями, десятки павільйонів зі сувенірами, українські вареники та кухоль холодного пива – усе це переливалося з водограєм святкового настрою.

Головним ініціятором проведення Українських Днів у Чикаґо став УККА, який в Ілиної очолює О. Бараник, а головою організаційного комітету був віце-президент банку „Певність" П. Бандрівський. Молода хвиля еміґрантів-підприємців внесли велику частку в успіх свята. Фінансова підтримка з їх боку була дуже вагомою, а головне – є розуміння, що немає потреби ділитися на „хвилі", бо разом ми можемо багато зробити.

Запорукою успіху став ще й добре збудований сценарій дійства, в якому вдало чергувалися емоційні читання віршів мистецького об'єднання „Богема" з виконанням авторської пісні, чарівні звуки СУМу з професійністю танцюристів „Громовиці" із Чикаґо та „Дніпра" з Милвокі, Висконсин. Організаторам концерту вдалося поєднати в одну творчу тканину таких різних шанувальників виконавців, як популярна серед молоді рок-група „Ефіра", молодий піснкр Марко Крутяк та джаз-оркестра, якою керує Михайло Вачко, чоловічий квартет „Жайвір" та сольові точки подружжя Василя та Олени Матвіївих, Богдана та Наталії Кисілівих, також Мирослави Куки, Володимира Дуди та молодої співачки Лілії Ткачик. У святковому надвечір'ї лунали українські пісні композитора та виконавця Юрія Клока, вокально-інструментальних гуртів „Львів'яни", „Джерело", „Мрія" та „Обрії".

Тепло вітали в Чикаґо Ігоря Богдана, спів якого засвічував зорі ностальгії, що спалахували дощем туги за далекою Україною. 10-тисячна авдиторія присвоїла співакові звання Народного артиста діяспори. Над концертною програмою працювали і вели її артист Остап Зорич з Києва та автор цих спогадів – редактор радіо „Українська Хвиля" в Чикаґо.

Марія Климчак

Майоріли прапори

САН-ФРАНЦИСКО, Каліф. – 24 серпня у парку „Golden Gate" відбулося свято на честь Незалежности України. На естраді просто неба майоріли прапори – український поряд із американським, сцену прикрашали червоні, ніби з українських ланів, маки (каліфорнійські маки здебільшого жовтогарячі), волошки, колоски стиглого збіжжя... Особливих барв святові надали вишивані сорочки й рушники з українськими орнаментами. Виставку їх влаштовано перед сценою. Гаптовані сорочки були на учасниках та глядачах.

Оркестра грає гимни України та США. Починається концерт. Співачки Марія Черепенко та Іванна Таратула – неодмінні учасниці щорічного Дня України у Сан-Франциско з часів його відновлення у 2000 році – по черзі виконують ліричні українські пісні. Іванна, випускниця Львівської консерваторії, приїхала до Америки у 90-их роках і відразу підкорила публіку своїм барвистим меццо. Марія Черепенко мешкає тут набагато довше, вона здобула музичну освіту в

(Закінчення на стор. 14)

Чикаґо. Під час мистецької програми

Чикаґо. Тисячі людей зібралися у Смит–парку на свято

Чикаґо. У шатрі кредитівки

Пластовий табір „Уцілілий" в Канаді

САВТ БОЛТОН, Канада. – Юнацький табір „Уцілілий" відбувся на оселі „Батурин" 9 –17 серпня. Учасники табору з Монреалю та Отави показали свої вмілості у таборуванні, зокрема вони мали збудувати курені серед лісу та перебути ніч на самоті. Були дві прогулянки – до гори Глен і до водних спусків в Бромонті. Діти забавлялися, співали пластові пісні. На останній ватрі юнацтво виступило в мистецькій програмі.

Ст. пл. **Мелодія Сербин**, фото: Пл. сен. Юрко Савчин

Вибори президента Менор-коледжу

ДЖЕНКІВТАВН, Па. – На рекомендацію Провінційної ради сестер св. Василія Великого Рада директорів Менор-коледжу призначила сестру Марію Кекилію Юрасінську (на фото) президенткою на четвертий термін. Сестра Марія Кекилія народилася в Редінґу, Па., вступила до чину сестер св. Василія Великого у 1960 році, у 1963 році стала інструктором історії Менор-коледжу і у 1976 році – деканом студентів. Вперше сестру Кекилію вибрано президенткою у 1985 році.

Загальні збори Суспільної опіки

ЧИКАҐО. – 20 серпня в домівці „Самопоміч" відбулися загальні збори українського бюра Суспільної опіки. Голова бюра Володимир Щебльовський у своєму звіті зазначив, що бюро міститься в домі Товариства „Самопоміч", де впродовж 5 днів тижня видаються обіди сеньйорам і потребуючим. Приміщення вигідне тим, що міститься поблизу автобусної зупинки.

В більшості наші сеньйори не читають англійською мовою, не слухають новин, не дивляться телебачення, тому не знають усіх прав. В останніх роках, наприклад, багато домовласників довідалися, що вони переплатили податки тільки тому, що не подали до відома уряду точні інформації про свій вік і зміни в доходах. Про отримання німецьких і австрійських пенсій розповів д-р Ігор Микитюк.

На зборах відзначено велику допомогу каси „Самопоміч" із директором Богданом Ватралем у проводі і банку „Певність" на чолі з д-ром Юліяном Кулясом.

Обрано нову управу, яку очолив Володимир Щебльовський.

Осип Панчишин

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 4 ЖОВТНЯ 2003 р.

Рочестер, Н.Й. Управа 367-го Відділу УНС „Запорозька Січ" повідомляє усе своє членство, що св. Літургія за наших членів відправиться о год. 9-ій ранку в церкві св. Йосафата. Сніданок буде по св. Літургії для членів і гостей. По сніданку відбудуться збори. Просимо взяти численну участь.

Секретар

Спільний з'їзд баптистських об'єднань

САКРАМЕНТО, Каліф. – Під гаслом „Церква – тіло Христове" 28–31 серпня відбувся спільний з'їзд Об'єднання українських євангельсько-баптистських церков у США і Західнього українського євангельсько-баптистського об'єднання. Прийняли гостей спільно три українські баптистські церкви міста, де проживає понад сто тисяч нових іміґрантів з колишнього Радянського Союзу.
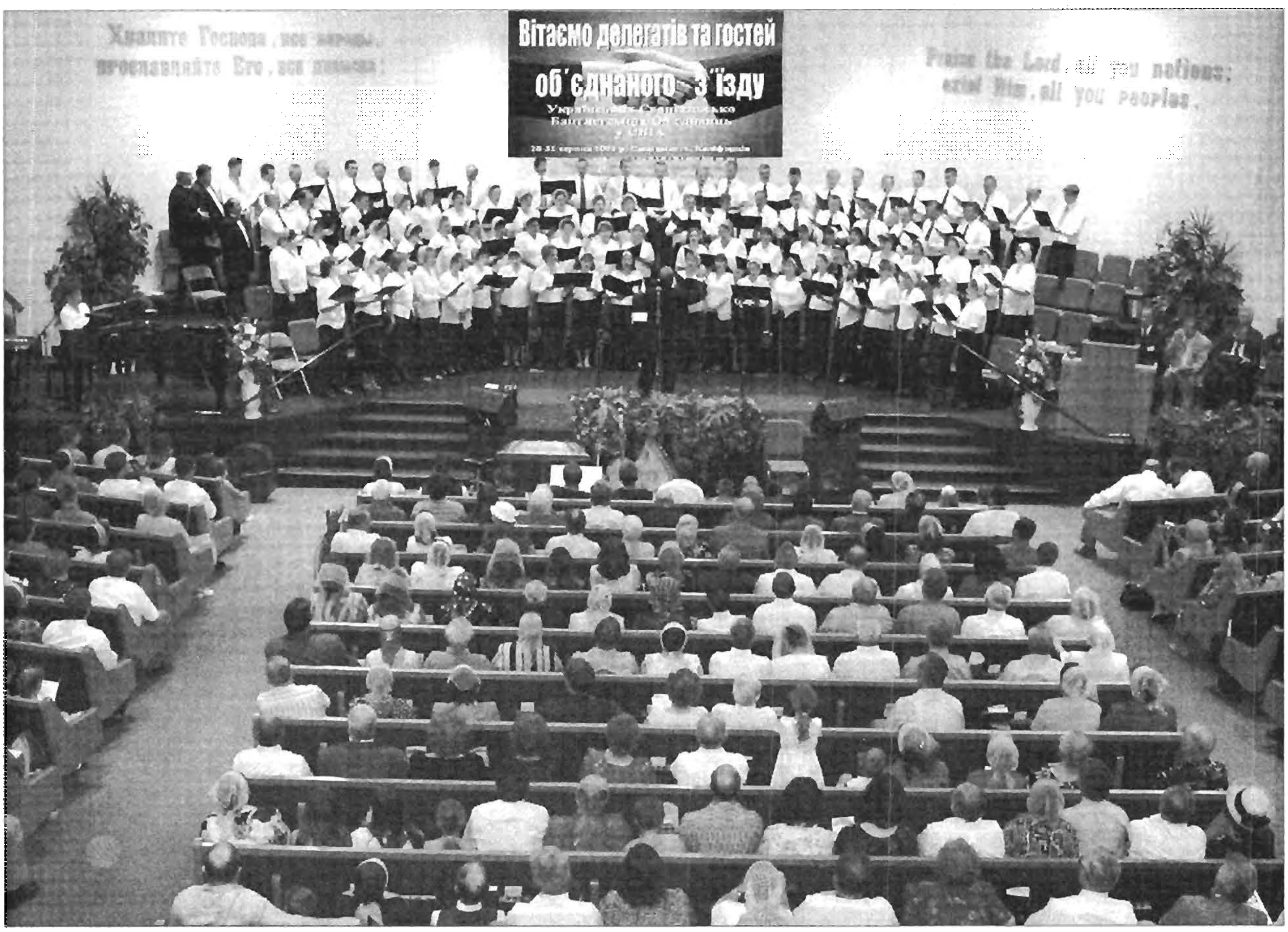
З'їздом провадили пастори д-р Іван Ковальчук і Володимир Вільчиця – голови об'єднань. З'їзд розпочався вітальним Богослуженням. Відбулися семінари з важливих тем Церкви, на яких з викладами і проповідями виступили пастори Церкви. Головним промовцем був д-р Г. Комендант – голова Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн- баптистів, який об'єднує понад три тисячі українських баптистських церков з усього світу. Вітав з'їзд президент УККА М. Савків.

30 серпня відбулася програма молоді, якою провадили голови об'єднань молоді Л. Літушко і П. Стародуб, у якій співав спільний хор, були виступи талановитої молоді. Жіночі об'єднання мали свої зайняття під проводом А. Якубович і Н. Комендант.

Під час з'їзду відзначено 70-річчя Голодомору в Україні та 100-річчя видання першої української Біблії у перекладі П. Куліша, І. Нечуя-Левицького та І. Пулюя. З нагоди відзначення 12-ої річниці незалежности України була звершена молитва за Україну.

У ділових нарадах з'їзду заслухано звіти провідників об'єднань, які з подякою Богові, підкреслювали успіхи в ширенні духовної праці серед нашого народу. В резолюціях підкреслено важливість триматися науки Біблії й християнської етики. З'їзд ще більше зблизив делеґатів і гостей у Христовій любові.

Іван Юрків

У залі з'їзду баптистських об'єднань

З'їзд УАПЦ закликає до єдности

НОКС, Індіяна. – З'їзд Української Автокефальної Православної Церкви (Соборноправної) – Ставропігія Київського Патріярхату в США відбувся 5–6 липня в монастирі Антонія Печерського. З'їзд констатував зростання УПЦ КП як в Україні, так і за її межами.

З'їзд УАПЦ звернувся з братерським закликом до всіх українських архипастирів, пастирів, монахів і мільйонів побожних братів і сестер в Україні влитися в Київський патріярхат в ім'я створення єдиної Помісної Православної Церкви українського народу.

З'їзд УАПЦ молитовно вшанував пам'ять замордованих у казематах НКВД в 1937 році жертв жорстокого голодомору 1933 року, спричиненого московсько-комуністичною владою над трудолюбним, працьовитим і побожним українським народом.

На з'їзді, яким керувала президія в складі Єпископа Олександра, Віктора Семітка, Ганни Білинської і Наталії Вишневської, прийнято ухвали про зміцнення церковної дисципліни, фінансові й видавничі справи, обрано новий склад Малої церковної ради і дирекцію монастиря, прийнято резолюції.

Ухвалено відзначити у жовтні 10-ліття приєднання УАПЦ (Соборноправної) в США до Київського патріярхату і запросити Патріярха Філарета на урочистості, які відбудуться у Свято-Покровському катедральному соборі в Чикаго.

З'їзд закінчено Архиєрейською Літургією в монастирському храмі Успіння Пресвятої Богородиці і спільним братерським обідом.

Ганна Білинська

„Спартанки" провели відбиванковий турнір на користь Українського Музею

Господарі імпрези Зезя і Михайло Завадівські, художниця Ілона Сочинська, члени управи й адміністрації Українського Музею та члени куреня „Спартанки".

ВАЙЛДВУД, Н.Дж. Цього літа старшопластунський курінь „Спартанки" знову організував відбиванковий (волейбольний) турнір до збирання пожертв на будівельний фонд Українського Музею в Ню-Йорку.

23 серпня на пляжі у Вайлдвуді, Н.Дж. курінь провів змагання „трійок", тобто команди складалися з двох чоловіків і однієї жінки. Такі турніри „Спартанки" проводили впродовж багатьох років, але останнім часом вони не відбувалися. Після завзятих змагань переможцями стали: перше місце – Аня і Браєн Томки та Зезя і Михайло Завадівські; друге – Тамара і Марко Олекси та Ліда і Юрко Микитини; третє - Маріянка Дяченко, Адріян Пенцак, Роман Кохановський та Маркіян Іваськів .

Весь фінансовий прихід з турніру „Спартанки" передали на будівельний фонд Українського Музею. Рівнож всі переможці вирішили віддати свої грошові нагороди на цю мету.

7 вересня, у домі „спартанки" Зезі Տершаковець-Завадівської та її чоловіка Михайла, у Рендолф, Н. Дж., відбулася виставка картин художниці Ілони Сочинської, яку з полуденком організував імпрезовий комітет Музею під проводом Тетяни Тершаковець, з допомогою куреня „Спартанок". Весь прихід з імпрези-полуденку та з продажу картин І. Сочинської призначено на будівельний фонд Музею.

Аня Тершаковець-Томко

Серпневе...

(Закінчення зі стор. 11)

Америці. Палка ентузіястка рідного народу, вона брала участь у Днях України у Сан-Франциско ще наприкінці 70-их та на початку 80-их. Традиційні учасники свят – бандуристка і співачка Оля Герасименко та дитячий танцювальний гурт „Сонечко" під керуванням Ірини і Георгія Арабаджі – щороку приїздять зі Сакраменто.

Цього року „зірок" на українській сцені побільшало. Молода співачка Геля Горелік вразила глядачів унікальною манерою виконання – вона не тільки співала звучним сопрано характерні українські пісні, але й „зображувала" їх у майже моно-спектаклі, при цьому грала напрочуд природно, артистично, з інтуїтивним відчуттям тональности й міри, з немовби „випадковою" гармонією співу й рухів. Геля приїхала до Америки у 1991 році з Литви, проте народилася у Києві. Ще однією новинкою став танцювальний дует – Леся Белз і Назар Міщук.

Під час святкування слово мав знаний активіст каліфорнійської української громади і член виконавчого комітету дослідчих програм Центру з досліджень Росії, Східньої Европи та Евразії Стенфордського університету Зенон Зубрицький, який повідомив про розширення програми наукових досліджень стосовно України у цьому університеті.

Цього року в листопаді відбудеться міжнародна наукова конференція, присвячена найтрагічнішій події в історії України – 70-літтю геноциду-голодомору. ...

На майдані парку закінчували свій танець юні учасники святкового концерту. „Сонечко" дарувало присутнім живе свідчення невмирущости народу, Україна святкувала свої 12-ті уродини як незалежна держава.

Надія Банчик

Український Нью-Йорк урочисто відзначив 12-річчя Незалежности України

НЮ-ЙОРК. – Організатори відзначення 12-ої річниці Незалежности України – Українська Драматична Студія І. Бернацького і Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій великого Нью-Йорку – беручи під увагу літню пору і перебування багатьох людей на відпочинку, свідомо перенесли святкування із властивої його дати аж на неділю, 14 вересня, щоб дати змогу якнайбільшій кількості громадян взяти участь у цих святкуваннях.

І справді, велика заля Інституту Технології була вщерть виповнена цього пополудня – як молодшими, наймолодшими, так і старшими українськими громадянами.

Багата і дуже різноманітна програма розпочалася словом новообраного президента Світового Конґресу Українців Аскольда Лозинського, а молитву за Україну соборно виголосили Єпископ Української Католицької Церкви Василь Лостен і Архиєпископ Української Православної Церкви в США Антоній. Відспівання молитви „Отче наш" хором „Думка" під керівництвом Василя Гречинського і відчитання Акту проголошення незалежности України Миколою Грицковяном, головою Осередку СУМА Нью-Йорку і українським та американським гимнами у виконанні хору „Думка" передували відкриттю великого концерту.

В. Курило виконує монолог із „Гайдамаків" Т. Шевченка.

Концертову програму започаткував організатор концерту Іван Бернацький рецитацією „Мені однаково", впроваджуючи в акторську акцію двох наймолодших учасників святкування – Ганнусю Грабовську і Дмитра Грицковяна. Наслідуючи свого мистецького вчителя, вони також виголосили короткі патріотичні вірші М. Кравців і П. Кізко.

Музичні мистецькі точки належали відомим нашій громаді скрипалеві Адріянові Британові, піяністові Володимирові Винницькому, співакам Анні Бачинській, Михайлові Кривеню і Романові Цимбалі.

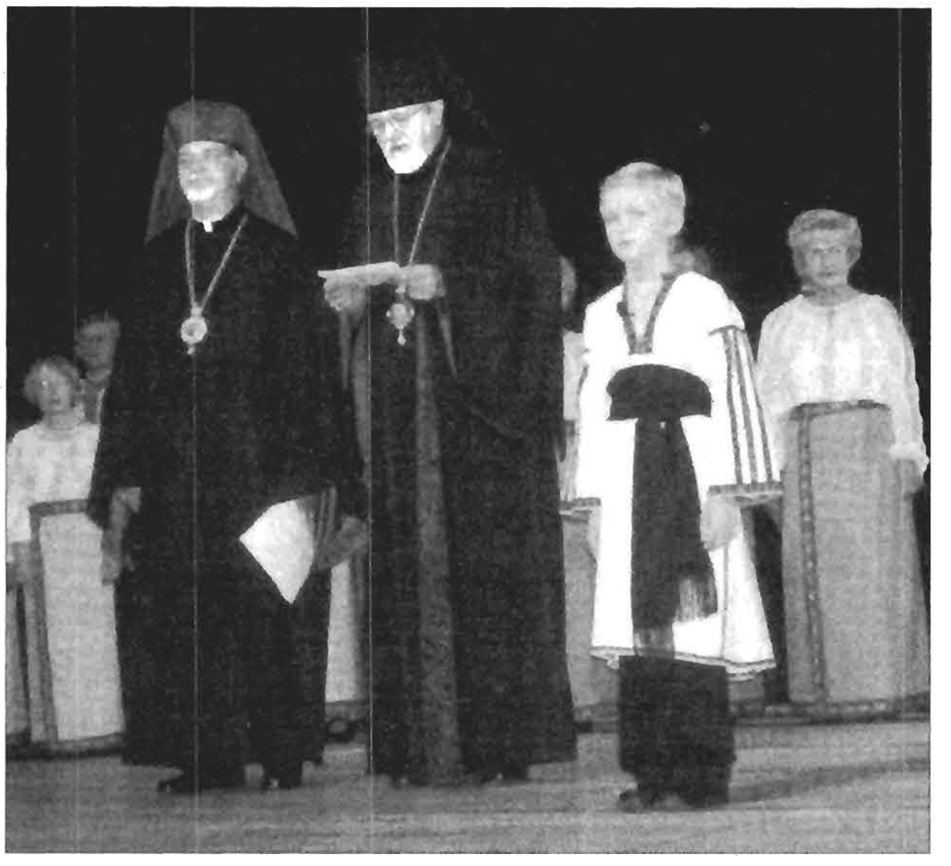
Із непередбачених причин не співала солістка Любов Щибчик.

У драматичній програмі публіка заслухала сцену із „Марусі Чурай" Л. Костенко у виконанні І. Бернацького і Л. Грабовської та монолог Залізняка з поеми Т. Шевченка „Гайдамаки" у виконанні В. Курила. Популярний в нашій громаді танцювальний ансамбль „Сизокрилі" дістав можливість виступити на цьому концерті аж п'ять разів, під спонтанний аплявз публіки, що в останньому танку „Гопак" з ентузіязмом била „Браво!" в такт танцю і музики. І тут, мабуть, доречна була б бодай маленька павза, бо саме після цього „спільного гопака" хор „Думка" відспівав молитву „Боже Великий, Єдиний", яку підхопили присутні.

Впродовж цілої багатющої програми можна було бачити на екрані мистецькі прозірки роботи Іринея Юрчука, підібрані відповідно до змісту точок. Костюми виконала І. Масна, а за програмки та афіші подбав В. Курило.

Багатий змістом і виконавцями концерт вимагав дбайливої та відданої попередньої праці, що можна було завважити у кожній точці. Численна участь найкращих мистецьких сил, що їх має Нью-Йорк, як і публіки, вказували на великий пієтизм, який викликає День Незалежности у серці кожного українця, що живе на чужій, але гостинній землі Вашінгтона.

О.К.

Єпископ В. Лостен і Архиєпископ Антоній виголошують молитву.

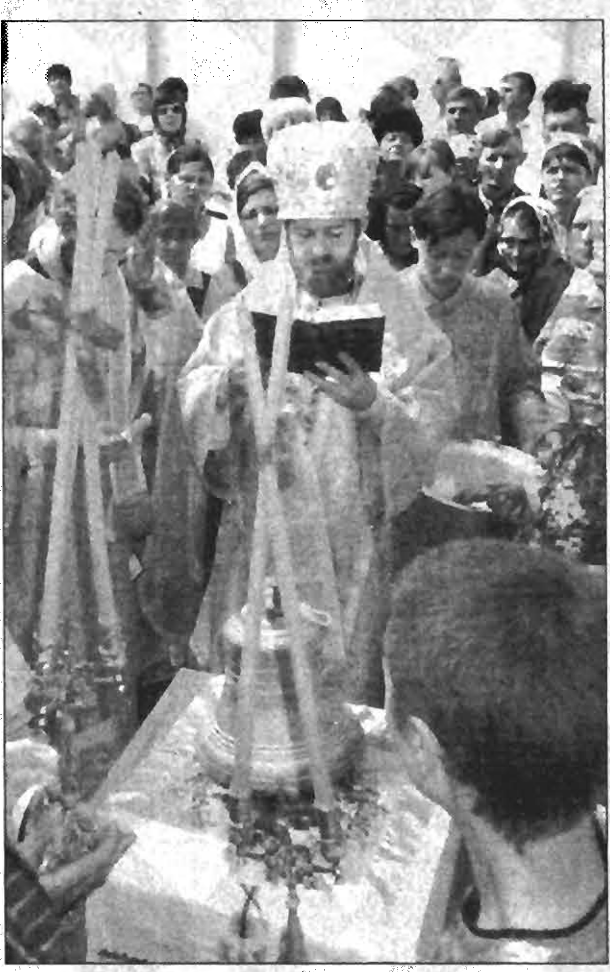
І. Бернацький з наймолодшими виконавцями.

„Сизокрилі" на сцені

УКРАЇНА І СВІТ

Повернувся дзвін до церкви Богдана Хмельницького

Владика Іван освячує дзвін

СУБОТІВ, Україна. – 2 серпня у колишньому маєтку Богдана Хмельницького було урочисто відзначене храмове свято і 350-річчя Іллінської церкви, яку збудував Богдан Хмельницький як свою родинну усипальницю.

Літургію служив Єпископ Черкаський і Кіровоградський УПЦ Київського патріярхату Іван. До церкви були урочисто внесені корогва і прапор Черкаського товариства Українського козацтва, було нагороджено активних учасників відновлення храму. У 1845 році біля цієї церкви побував і замалював її Тарас Шевченко.

Іллінська церква в день храмового свята

Сергій Капля передає дзвін в дар церкві

Того святкового дня сталася ще одна важлива подія: арбітражний керуючий Вільхівецької цукроварні Сергій Капля передав в дар церкві дзвін, який перебував на дзвіниці храму від його заснування, але зник під час нападу польського війська на Суботів у 1664 році. Слід дзвону часів Богдана Хмельницького обновився у 1864 році, коли граф Потоцький збудував у Вільхівці цукроварню і біля її воріт було вивішено вкритий багатьма шарами фарби сигнальний дзвін. Згодом з'явилися інші засоби оповіщення робітників, і дзвін віддали до лябораторії цукроварні, де останнім часом він перебував під опікою головного технолога Ганни Дідусенко. Недавно постало питання банкрутства цукроварні і сюди прибув як керуючий процедурою банкрутства Сергій Капля. Він придбав за власні кошти старовинний дзвін, почистив його від нашарувань і повернув реліквію до Іллінської церкви.

Свято у Суботові завершилося під малинове звучання оновленого дзвону.

Тарас Заболотний

До загального відома української громади

Список шкіл, коледжів, наукових інституцій і виховних установ в Україні, які одержали в 2003 році від Українського Громадського Комітету, для допомоги школам в Україні, Торонто, Онтаріо, Канада комп'ютери та комп'ютерне обладнання як благодійну допомогу.

Всі комп'ютери, комп'ютерні друкарки і копіювальні машини були в доброму технічному стані, достосовані до вживання в Україні і мали встановлену українську програму.

Розподілом цих благодійних вантажів займалася **Фундація ім. Тараса Шевченка, Всеукраїнський Благодійний Фонд** у Львові у співпраці із Кабінетом Міністрів України в Києві.

Всі нижчезгадані комп'ютери і комп'ютерне обладнання були закуплені за гроші шановних жертводавців з Канади і США, але не всі прохання про таку допомогу були полагоджені, а також надходять надалі все нові і нові. Тому ПРОСИМО ВАС, допоможіть і Ви, по Вашій спроможності, **продовжувати цю таку важливу і корисну АКЦІЮ.**

За $ 15,000 Ви можете бути **Спонзором** одного комп'ютерного класу для 15 студентів;
За $ 10,000 Ви можете бути **Спонзором** одного комп'ютерного класу для 10 студентів;
За $ 5,000 Ви можете бути **Спонзором** одного меншого комп'ютерного класу для 5 студентів;
За $ 750 Ви можете бути **Добродієм** (1 комп'ютер і 1 принтер);
За $ 500 Ви можете бути **Співспонзором** комп'ютерного класу.
Ми також вдячні за менші грошові пожертви відповідно до Ваших можливостей.

Листи з пожертвами і дорученнями просимо надсилати на адресу: Computers for Ukraine,
2150 Bloor Street West, Suite 96, Toronto, ON, Canada M6S 1M8, • Tel.: (416) 239-4407 • На чеку просимо писати: Computers for Ukraine.
Всі жертводавці від $50 і більше одержать посвідки для податкових цілей, а їхні імена і прізвища будуть поміщені на **ПРОПАМ'ЯТНИХ ТАБЛИЦЯХ** у комп'ютерних класах як СПОНЗОРІВ.

Наша щира подяка Вам, шановні добродії

N п/п	Найменування	Комп'ю-тер	Крісло (шт.)	Принтер (шт.)	Копіювальна машина (шт.)	Таблиця (шт.)	Плотер (шт.)
1	Львів, тех. коледж	40	60	3	–	–	1
2	Гімназія-інтернат м. Стрий	15	20	2	–	3	–
3	СШ с. Лозова	10	10	1	1	–	–
4	СШ с. Іллінці	10	10	1	–	–	–
5	Будівел. технікум м. Чернівці	15	20	2	1	–	–
6	СШ с. Черніїв	10	10	1	1	–	–
7	Школа-інтернат м. Радивилів	15	20	1	1	1	–
8	СШ м. Стрий	5	–	1	–	1	–
9	СШ хут. Будилів	5	5	1	1	–	–
10	СШ м. Самбір	5	5	1	–	1	–
11	СШ с. Грозів	3	–	–	–	–	–
12	СШ с. Долина	3	–	–	–	–	–
13	СШ м. Дубно	5	5	1	1	–	–
14	Шевчен. РайВО м. Львів	5	5	1	1	–	–
15	Музей іст. та рел. м.Червоноград	–	–	–	–	–	1
16	ВПУ №27 м. Львів	5	–	1	–	1	–
17	Рай. лікарня м. Заболотів	5	100	1	–	–	–
18	Муз. інститут м. Львів	5	–	1	–	–	–
19	СШ № 83 м. Львів	–	20	–	–	–	–
20	СШ № 85 м. Львів	–	20	–	–	–	–
21	СШ № 31 м. Львів	–	20	–	–	–	–
22	СШ с. Голятин	3	–	1	–	–	–
23	СШ с. Торун	3	–	1	–	–	–
24	СШ м. Заболотів	–	50	–	–	–	–
25	Укр. гімназія м. Стрий	–	–	–	1	–	–
26	Остроз. академія м. Острог	–	–	–	1	–	–
27	Аграр. інститут м. Дубляни	–	–	–	1	–	–
28	Дубнен. лікарня м. Дубно	–	–	–	1	–	–
29	Червоногр. філіал Львів. муз. історії та релігії м. Червоноград	–	–	–	1	–	–
30	Львів. тех. коледж, м. Львів	–	–	–	1	–	–
31	Муз. інститут м. Львів	–	–	–	1	–	–
32	Гімназія-інтернат м. Теребовля	–	–	–	1	–	–
33	СШ м. Городниця	–	–	–	1	–	–
34	СШ М. Заболотів	–	–	–	1	–	–
35	Лікарня м. Заболотів	–	–	–	1	–	–

Роман Грицина, голова

За Діловий Комітет:

д-р Василь Іваницький, секретар

Вересень 2003 р., Торонто, Онтаріо, Канада.

Український Громадський Комітет для допомоги школам в Україні.

Ніна Карпачова: „Держава не дбає про еміґрантів“

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Міністер закордонних справ України К. Грищенко в останні дня свого перебування на посаді посла України у США надіслав до „Свободи“ книжку „Економічна еміграція з України: причини і наслідки“ з супровідним листом, у якому зокрема говориться: „Сподіваюся, що збірка буде корисною у вашій роботі“.

За окремими експертними оцінками українці щомісяця заробляють за кордоном близько 400 млн. ам. долярів ...

З вдячністю приймаючи це й дарунок, слід усе ж висловити надію, що такою ж корисною стане ця книжка у праці уряду України. Адже збірка обґрунтовано засвідчує, що досі офіційний Київ не надавав належної уваги проблемам еміґрації. У книжці (Київ, Геопринт, 2003) подано стенограму „круглого столу“ з питання, яке дало назву книжці. Його провів 26 квітня 2003 року київський Інститут досліджень діяспори. Серед численних учасників наради, які промовляли на засіданні, хочу згадати кореспондента „Свободи“ у Києві Ростислава Хомяка, який звернув увагу на позитивні сторони українського заробітчанства за кордоном і навів численні власні спостереження щодо того, як вчорашні заробітчани стають успішними підприємцями в Україні.

Проте найцікавішим документом цієї книжки слід вважати спеціяльну доповідь Уповноваженого Верховної Ради з прав людини Ніни Карпачової „Стан дотримання та захисту прав громадян України за кордоном“. За цим документом, на підтримку думки Ростислава Хомяка, хочу навести позитивні висліди українського заробітчанства. На жаль, їх менше, ніж неґативів. Проте варто сказати, що українці, працюючи за кордоном часто-густо у важких умовах і при меншій платні, заощаджуючи на всьому, переказують або привозять додому досить значні валютні суми. У Тернопільській області, наприклад, в 2001 році було проведено опитування населення щодо заробітчанства за кордоном, яке виявило, що за найскромнішими підрахунками щороку до области надходить близько 100 млн. ам. долярів США. Ніна Карпачова стверджує, що за окремими експертними оцінками українці щомісяця заробляють за кордоном близько 400 млн. ам. долярів. Більша частина цієї суми повертається в Україну, від чого виграють як сім'ї заробітчан, так і держава, оскільки зменшується рівень бідности в країні,

За 1977-2002 роки з України виїхали 89,777 громадян з вищою освітою ...

зростає сукупний попит, розвивається виробництво. Заробітчани мають можливість будівництва і купівлі жител, авт, навчання дітей у престижних навчальних закладах. Праця за кордоном збагачує заробітчан позитивним виробничим досвідом щодо новітньої технології, розширення світогляду, набутті навичок підприємництва. Втішним є і зміцнення позитивного уявлення про Україну на підставі спостережень за сумлінною працею українців за кордоном. Н. Карпачова навела слова відомого дипломата, який сказав: „Українські трудові міґранти за кордоном роблять для популяризації та підняття авторитету України більше, ніж уся українська дипломатія, разом узята“. Хоча оцінка заробітчан часто залежить від того, де вони працюють. Так, в Росії, до якої літньої пори виїздить близько 3 млн. сезонних українських робітників, складається враження про „злиденне життя“ в Україні, тоді як насправді йдеться про вищу підприємливість українців порівняно з російськими злидарями.

А неґативи? Найістотнішим з них є відтік інтелектуальних сил з України. До 30 відсотків українських вчених працюють тепер в інтересах науки і економіки зарубіжних країн. За 1977-2002 роки з України виїхали 89,777 громадян з вищою освітою. Чисельність фахівців, які виконують науково-дослідницькі праці в Україні, за останні 10 років скоротилася наполовину. Тільки з установ Національної Академії Наук у 1994-2001 роках виїхало 3838 наукових працівників. Виїздить також значна частина кваліфікованого робітництва і селянства.

Закордонне заробітчанство впливає на зменшення населення України через падіння народжуваности. Вчені передбачають, що до 2026 року населення України зменшиться до 42 млн. осіб.

Ніна Карпачова висловила серйозні докори на адресу держави, котра не надає належного значення проблемам еміґрації. Передовсім, ніхто не знає, скільки ж громадян України виїздить на заробітки, тому що велика їх частина дістає візи для відвідання рідних або відпочинку. Радник Уповноваженого з прав людини Анатолій Задворний повідомив, що в Україні мають ліцензії на працевлаштування 702 посередницькі контори, ще більше посередників відправляє заробітчан під виглядом туристів. Держава не дбає про налагодження праці своїх громадян за кордоном на основі контрактів. Підписуючи контракт з працівником на його працю за кордоном, держава брала б його під захист і контролювала б дотримання його прав. Ще гірше з захистом прав заробітчан, котрі не стають на консульський облік в країнах перебування, тому що не довіряють державі і не знають, навіщо такий облік необхідний.

Проблемним є і доставлення зароблених грошей в Україну, оскільки держава не створила пільгових умов з метою легалізації грошових переказів, спрощення системи переказування, зменшення оплати за банківські послуги.

Ніна Карпачова стверджує, що в середньому кожний четвертий українець не має достатньо коштів для забезпечення своїх мінімальних потреб. Закордонне заробітчанство ще на тривалий час буде вагомим фактором економічного життя України, хоча усе більше громадян обиратимуть працевлаштування на рідній землі.

Заступник голови Секретаріяту УВКР Олег Зуєв сказав на спільній раді: „Проблема полягає не в тому, щоб повернути еміґрантів в Україну. Вони самі повернуться, коли побачать, що нормалізується економічна ситуація в Україні“. Голова Комітету Верховної Ради з прав людини Генадій Удовенко назвав конкретне завдання: „Державі потрібно, нарешті, визначитися. Кабінет міністрів повинен внести проєкт концепції міграційної політики України безвідкладно до Верховної Ради, щоб Верховна Рада затвердила цю концепцію“. Отже, слово за урядом...

Левко Хмельковський

Владику Василя Гопка проголошено блаженним

11-14 вересня 2003 року Святіший Отець Іван Павло II вдруге відвідав Словаччину. 14 вересня під час Архієрейської Божественної Літургії він проголосив блаженним Католицької Церкви Преосвященного Владику Василя Гопка, Єпископа-помічника Пряшівського (1904–1976 рр.). Участь у візиті Святішого Отця до Словаччини взяв Верховний Архиєпископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар.

Річ у тому, що Владика Василь Гопко – українського походження і неодноразово у листах, проповідях засвідчував своє українство. Тому 14 вересня – день особливої радости для кожного українця, адже в Царстві Небеснім ми маємо ще одного заступника і молільника за Україну і український народ.

Василь Гопко народився 21 квітня 1904 року в с. Грабське (біля Бардієва) у сім'ї хліборобів Василя та Анни з роду Петренків. Таїнство Хрещення прийняв у рідному селі 24 квітня 1904 року. Батька, який був дзвонарем, під час виконання обов'язку вбив грім. Через матеріяльну скруту мати виїхала на заробітки до Америки. Семирічного Василя взяв до себе рідний брат матері греко-католицький священик Деметер Петренко, який у той час служив у парафії Ольшавиця, пізніше - Блажові.

Початкову освіту В. Гопко здобув у Бардієві, закінчив гімназію у Пряшеві. Після матури, в 1923 році, за Божим покликанням вступив у семінарію, де був сумлінним студентом. Таїнство священства прийняв 3 лютого 1929 року у Пряшеві (святитель - Владика Павло Гойдич, ЧСВВ).

Передбачаючи політичні зміни в республіці після Другої світової війни, Владика Павло Гойдич попросив Апостольську Столицю в Римі про єпископа-помічника. 2 січня 1947 року, буллою Папи Пія XII, о. Василь Гопко був іменований Єпископом-помічником Пряшівським та титулярним єпископом Мідільським. Після Пряшівського собору 28 квітня 1950 року, на якому Греко-Католицьку Церкву було визнано незаконною, почалася хресна дорога Владики Гопка. 24 жовтня 1957 року Державний суд у Братиславі засудив його за „антидержавну діяльність“ на 15 років ув'язнення. Двадцять два рази його перевозили із одної в'язниці до іншої, аж поки зовсім хворого не випустили з тюрми в 1963 році. Незважаючи на похилий вік та слабке здоров'я, Владика Василь і надалі скріплював вірних, висвячував священиків і, як добрий пастир, виконував доручені йому обов'язки. Помер 23 липня 1976 року у Пряшеві. Похорон відбувся 28 липня. Його тлінні останки були покладені у крипті Катедрального храму у Пряшеві.

У 1986 році Пітсбурзька Митрополія (США) розпочала процес його канонізації. 19 жовтня 1995 року Конґреґація для справ святих видала „Нігіл обстат“ у справі беатифікації Владики Василя Гопка. Під час відвідин Словаччини у 1995 році Папа Іван Павло II сказав: „Всі пам'ятаємо драматичні обставини недавнього минулого, коли сили ідеології, яка суперечить свободі та гідності людини, засудили вашу церковну спільноту на зникнення. Але Господь Бог скинув могутніх з престолів, підняв у гору смиренних (Лк 1, 52)... Греко-Католицька спільнота вийшла із того досвіду відновлена та зміцнена завдяки свідченню та крові багатьох мучеників. Живим доказом цього є віра великого числа мирян, монахів, монахинь, священиків та духовних пастирів. Досить згадати лише терпіння Владики Павла Гойдича, ЧСВВ, та Василя Гопка. На порозі третього тисячоліття це є дорогоцінним вкладом, який ваша спільнота дає в користь екуменізму“.

о. Ігор Яців

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Фестиваль у Народному Домі

ТРЕНТОН, Н. Дж. – Народний Дім за останні кілька літ став не лише місцем сходин українських організацій, але й осередком культурного, товариського життя.

Від 2001 року Українська Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч" перебуває тут під управою Оксани Микитин. За цей час число членів більш ніж подвоїлося. Бюро обслуговує своїх членів два рази на тиждень, у вівторок та п'ятницю. Кредитівка фінансує подарунки для дітей і виграші для старших під час пікніків чи фестивалів.

Недавно громада побачила на великому екрані фільм про боксера Віталія Кличка. У липні „святкували" Івана Купала. Батьки і діти могли забавитись при ватрі, згадуючи старі звичаї. Спортовці мають нагоду змагатися з відбиванки: посілість має три площі для гри, що є уживані весною, літом та восени.

12-та річниця Незалежности України 24 серпня знову зібрала велике число громадян на фестиваль. Молебень відправили разом о. Петро Левко – парох православної церкви св. Юрія Переможця, о. Роман Пітула – парох католицької церкви св. Йосафата, і о. Пилип – парох православної церкви св. Трійці. Разом з пастором баптистської церкви Овдієм Хрибчуком вони звернулися до присутніх з вітанням. Петро Терещук, заступник голови Народного Дому, виголосив святочне звернення до громади. У своїй доповіді він пригадав, що Україна стала самостійною, а народ – вільним, нову державу визнав світ.

Ґлен Ґілмор, посадник Гамілтон Товншипу, де знаходиться Народний Дім, привітав громаду зі святом. Хори православної, католицької та баптистської церков продовжували програму. Гарною несподіванкою був виступ тріо „Намисто" та деклямації юнаків. Спортовці грали у відбиванку та копаного м'яча. Провадив фестивалем Роман Кузик, голова Народного Дому.

Іван Гафткович
Фото: Роман Кузик

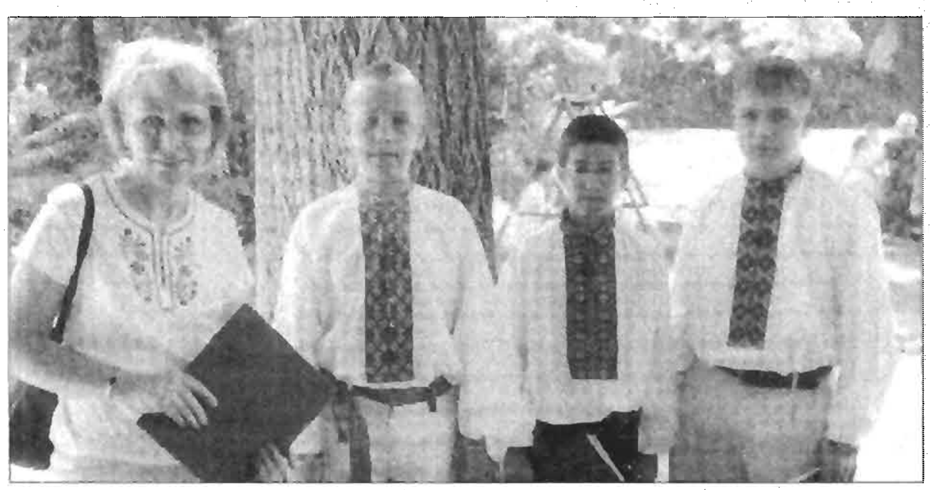
Співає тріо „Намисто"

Діти на фестивалі

Зліва: о. Левко, В. Дарека, Р. Кузик, посадник Ґ. Ґілмор і його дружина, о. Пітула

Юні декляматори

Українці на виставці етнічних культур

Марія Кучера показує свої писанки на виставці в Ютиці

ЮТИКА, Н. Й. – У домі Історичного товариства повіту Онайда, з осідком в Ютиці, відкрита вистава етнічних культур та виробів місцевих майстрів і майстринь, на якій українці мають свою експозицію. Український комітет очолюють Тарас Женчак, Ярослав Ликтей і Марія Дуб-Брумбау.

На виставці, яку приготувала Марія Дуб-Брумбау з допомогою місцевих ентузіястів, можна побачити український прапор, різноманітні вишивки, манекен в українському строї, різьбу, кераміку, печиво, знімки з громадського життя української громади з Ютики-Рому та околиці, а на спеціяльну увагу заслуговують фотографії та список вояків українського походження, які служили в Збройних Силах США під час Другої світової війни, включно з тими, що загинули під час воєнних операцій. Були виставлені писанки Марії Кучери, знаної писанкарки, про яку часто пише місцева преса.

У цьому домі вже відбулися дві доповіді з української теми. Доповідь про Україну та її незалежність виголосили професори Богдан Рабій і Ярослав Ликтей. Доповідь про українські різдвяні звичаї – Ярослав Ликтей. Переплітаючи цю доповідь, українські хористи співали колядки, а на завершення доповідач виконав кілька колядок на бандурі. Американці бандури ще ніколи не бачили, і вона їм сподобалась.

Виставка триватиме до кінця року, а тоді продовжиться, але вже з новою тематикою.

Я. Л.

Мистецький подвиг Мирослава Антоновича

Лідія Коваленко

М. Антонович „Між двома світовими війнами". В 2-ох частинах. Київ, 2003. 538 стор.

Мабуть, рідко хто з наших читачів не чув про феномен „Візантійського хору з Утрехту". Хор відомий не тільки в Голяндії, де його створив в 1951 році оперний співак, диригент, музикознавець Мирослав Антонович (родом із Львівщини, нар. 1917 р.). За півстоліття хор виступив з тріюмфальними концертами в кільканадцяти країнах Західньої Европи і Америки, в Австралії, Канаді, Україні. Це біля 3000 виступів, з них більше чверті – за кордоном, в таких престижних місцях, як церква св. Петра в Римі та римський Капітолій, Капітолій Вашінґтону і Сенат столиці Канади – Отави, у славетному залі „Рояль Альберт-гол" у Лондоні і т. д. А ще – виступи по радіо і телебаченню десятків країн. Та ще у свій час наспівано понад сто пісень та церковних співів на платівки. І скрізь, і у всіх хор викликав подив, захоплення і здування.

А феномен цього хору в тому, що в його репертуарі майже виключно твори українських композиторів-клясиків – М. Березовського, А. Веделя, Д. Бортнянського, М. Лисенка, О. Кошиця, М. Леонтовича, П. Ніжинського, М. Вербицького, Д. Січинського, С. Воробкевича, С. Людкевича, К. Стеценка, Д. Котка, А. Гнатишина, З. Лиська і самого М. Антоновича. А також українські народні пісні, колядки, щедрівки. І серед хористів цього українського хору – *жодного українця*, лише голяндці – люди різних професій, на чолі з одним великим українцем – Мирославом Антоновичем, обдарованим геніяльним талантом музиканта, неперевершеною любов'ю до української пісні, що дало йому силу, магнетизм примусити голяндців стати пропаґандистами частки української духовної культури в усьому світі.

Ще в роки існування Радянського Союзу, коли на Заході мало хто знав про Україну, всі концерти за кордоном Голяндії починались з виконання трьох гимнів – Голяндії, країни гостювання і „Ще не вмерла Україна". А літурґічні співи в церквах і соборах незмінно закінчувались „Боже великий, єдиний, нам Україну храни".

Різноманітну публіку і вимогливих критиків світу приваблюють не екзотичні шаровари, а тільки високомайстерне виконання, глибоке відчуття багатства і краси української музики і співу. Олесь Гончар в захоплюючому відгуку на виступ хору в Києві (1900 р.) писав: „І грянув спів! Ніби славетні наші Гмиря і Паторжинський і всі генії нашого співу, наснажені якоюсь небесною силою, постали з небуття...".

Й ось два приклади сили впливу на чужоземців нашої пісні у виконанні теж чужинцями-голяндцями, але навченими унікальним мистецтвом нашого диригента. В 1959 році хор „голяндських козаків", як прозвали хористів за їхні пояси, вперше поїхав автобусом до Риму. На італійському кордоні прикордонники були прискріпливими і збирались перевіряти багаж, що забрало б багато часу, якого так не вистачало. І приходить спасенна думка – серед концертних козацьких строїв (вишиті сорочки, сині шаровари, червоні чоботи) заспівати італійцям українську пісню. І гримнув марш „Засяло сонце золоте"... Усмішкам, рукостисканням не було кінця. Відкупились! Кордон тут же дав „зелене світло".

В самому Римі хористи в числі багаточисленних церковних і світських установ відвідали ще і Голяндський історичний інститут. На порозі директор їх зустрів дуже стримано, офіційно. І тут „наші" вітають його українською піснею. Що за метаморфоза! Пан Пульке пустив сльозу, розхвилювався так, що не міг говорити. Не уявляв, що в Голяндії може існувати щось подібне.

В півстолітній історії „Візантійського хору" таких випадків безліч.

Напевно, читач заінтриґований особистістю Мирослава Антоновича. Хто він? З якого роду? Де, коли, у кого навчався професіям: оперний співак, музикант (грає на скрипці, мандоліні, ґітарі, фортепіяні) диригент-інтерпретатор, композитор, доктор-музикознавець, автор понад сорока наукових музикознавчих публікацій, в тому числі капітальних праць „Мотиви українських ірмолаїв", „Українська церковна музика", дослідження „Вокальна культура в Україні", „Українські співаки на Московщині в XVII ст.", монографій про Олександра Кошиця, Станіслава Людкевича та ін. А ще: чому саме Голяндія? Українець і кавалер найвищої королівської відзнаки Нідерляндів – Золотої медалі весь повоєнний період прожив за кордоном і має звання Заслужений діяч мистецтв України та орден „За заслуги".

На ці та інші запитання допитливий, з серйозними духовними запитами читач знайде відповідь у книзі спогадів самого маестра під назвою „Між двома світовими війнами", яка щойно видана в Києві в 2-ох частинах, завдяки спонзоруванню адвоката Бориса Антоновича із Чикаго. Усну розповідь великого диригента, його рукописи, документи упорядкував, підготував до друку з передмовою українською та англійською мовами і післямовою Заслужений працівник культури України, професор Олег Долгий. Редактор без сумніву здійснив велику і добру працю, але, до слова, у читачів виникає запитання: чому перше видання споминів М. Анто-

(Закінчення на стор. 20)

Мистецький...

(Закінчення зі стор. 19)

новича (2000 р.) надруковано за авторством Олега Долгого і під його заголовком „Людина –легенда"? Хотілось би почути пояснення самого шановного уклададьника.

Книгу сміливо можна віднести до жанру мемуарної літератури, якої маємо досить з того періоду і місця подій (20–40 рр. в Галичині, роки війни, важкі шляхи на Схід, що кінчаються еміграцією). Але в даному випадку це перш за все спогади почування і оцінка подій людиною мистецького світу, покликаної служити свому народові своїм творчим, мистецьким талантом.

А в цілому реалістично, абсолютно чесно, без амбіцій і політичної патетики відтворені спогади, яким віриш. Називав себе аполітичним, бо твердо дотримувався поради брата Андрія, що був підпільником-оунівцем, присвятити себе музиці. Але володів гострою соціяльно-політичною інтуїцією, завдяки якій зміг усвідомити, дати правильну оцінку складній, заплутаній ситуації в Західній Україні 20-40-их років і буреломних воєнних літ в Західній Европі. І завдяки якій вижив фізично і морально, не скорившись ні одній чужоземній владі, зберігши людську і національну гідність.

Переконливо, на власному прикладі розповідає він про національний утиск українців-галичан спочатку поляками, потім совєтами, а далі – німцями. „Чим далі більшовики перебували у Львові, тим більше закрадалось враження, що світ перевертається. Усе, що дотепер називалось білим, треба було тепер називати чорним, і навпаки". Про гітлеровських окупантів: „Дуже скоро виявилось, що наші уявлення про німців, як представників західнього світу, як народу поетів, музикантів і філософів: Гете, Шілера, Бетговена, Шуберта, Канта, Шопенгавера і „їм же ність числа" дуже далекі від німців Гітлера і Гебельса". „Німці почали проявляти своє справжнє обличчя".

Отож спогади включають два життєвих періоди Мирослава Антоновича, що відтворені у двох частинах книги. Перша під назвою „На рідних землях" охоплює період з дитячих років, проведених в містечку Долина (тоді Львівщина, сьогодні – Івано-Франківщина) до 1941 р. – перших порах окупації німцями Львова, де він працював на той час в міській радіостанції. На цих сторінках вмістились розповіді про цікаву, талановиту, велику родину Антоновичів, підґрунтя її національного патріотизму.

Описані автором роки навчання музичній освіті у Львівському університеті та музичному інституті ім. Лисенка, його участи у хорі „Боян", хорових ансамблях Миколи Колеси, Євгена Козака, праця співака у філармонії і на радіо – цікаві для нас ще й влучними характеристиками українських мистців, з якими він зустрічався чи дружив – С. Людкевича, Б. Кудрика, О. Новаківського, Д. Котка, П. Тичини, В. Сосюри та ін.

> ***„Тичина огрядний і непривітний... нічим не цікавився, ... Сосюра – повна протилежність ...***

Друга частина – „На чужині" – охоплює період перебування у Відні (з 1941-го), де продовжує музичну освіту і практику (диригує хором товариства „Січ"), працює оперним співаком в театрах Лінцу, Австрія і Лінцманштату, Польща. Були місяці примусової важкої фізичної роботи на військовій фабриці, а далі – майже трирічне життя в таборі переселенців в Новому Ульмі, де він керував українським хором та був художнім керівником театру „Розвага".

З голяндського періоду (виїхав туди в 1948 р., де проживає і понині) в споминах лише три невеликих розділи – „Поїздка до Гарварду", „Дещо з минулого створення Візантійського хору" і чи не найемоціональніший опис-репортаж першої поїздки хору до Риму в 1959 р., та хронологія його виступів по всьому світі. В якості післямови – захоплююча рецензія Олеся Гончара на перший виступ „голяндських козаків" в Києві під назвою „Зустріч з цивілізованими людьми" (1990), стаття професора Івана Гамкала „Подвижник мистецтва та науки" і заключне слово упорядника.

Все, перераховане в останніх абзацах, це лише інформаційний бльок книги, який ще мало що говорить про її живчик. А він якраз в незвичайній особистості мемуариста та його талантові оповідача, бо володіє ще й літературно-художнім, поетичним даром.

Зверніть, наприклад, увагу, як влучно описано дуже своєрідний образ Станіслава Людкевича. Як живий перед нами. Або опис його враження від першої зустрічі з поетами П. Тичиною та В. Сосюрою. „Тичина огрядний і непривітний... нічим не цікавився, ні з ким не говорив, мовчазний, здавалося, байдужий... Сосюра – повна протилежність. Всім цікавився, до всього приглядався. Худорлявий, неспокійний, з палаючими, немов у підгарячковому стані, очима... Чого не договорив словом, про це говорили вогники його пронизливих очей". Або образність романтичної поїздки в юності: „Поїзд затрусився, загомонів і рушив у образ Стадорогу. І здавалось, не поїзд і я разом з ним їдемо вперед, а цілий світ почав кружляти навколо мене і долини, горби, поля і ліси, синє небо й темні обриси гір, містечка й села просувались повз вікна вагону, а я дивився на них у захваті, переживав якісь незнані мені ще враження, любувався красою". А ось поїзд в час втечі мирних людей від близького фронту: „Поїзд нагадував гілку дерев, на яку вчепився рій бджіл. Люди, що їхали на східцях, дахах та інших зовнішніх частинах поїзду почали замерзати. Мертві тіла відривались від східців, дахів, від буферів поїзду і падали біля рейок вздовж дороги".

А щодо особистости автора, то це, як на мене, найважливіше: від початку до останнього запису перед нами не тільки патріот і талант, а перш за все людина високих моральних якостей, чесности, порядности, нездатности зрадити, всього, що окреслюється словоми „аристократ духу".

Недарма мій приятель із Ню-Йорку, який добре знає братів Адама і Мирослава Антоновичів в часі навчання в Львівській малій семінарії, де перший працював наставником, а другий – керівником хору, зворушливо попросив: „Напиши про Мирослава дуже гарно, як він того заслуговує. Це були надзвичайні, шляхетні люди. Тепер таких нема. А Мирослав був ще й дуже красивий, кремезний, замітний – кращий зразок зовнішнього образу українця".

Завершуються спомини двома віршами автора „Моя Україна" і „Вічний рух", слова з якого

„Не зупинитись ні на мить
Лиш мчати – йти вперед до цілі
Летіти так, як всесвіт мчить
Без впину, без ваги, без наміру"

можна вважати девізою маестра, який продовжує віддавати свої багаті талант і працю Україні. Так, уже в цьому столітті він створив і теж в Голяндії новий хор ім. М. Лисенка, який успішно виступив і в Україні (2002 р.). А ми, його слухачі і читачі, з вдячністю і повагою можемо багато скористати для власного збагачення душі з його життєвого шляху. Життя „повного злетів і зламів.... цікавого і повного несподіванок". І чекатимемо продовження спогадів голяндського періоду, гастрольних поїздок, рецепту тренування чужоземців українським словом і духом. Не треба говорити, скільки ще цікавостей у чудово збереженій пам'яті громадянина плянети і великого українця Мирослава Антоновича.

З питань придбання книги можна зателефонувати: (773) 489-2722 до Орисі Антонович.

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Журнал „Бористен". *„Українізація чи продовження русифікації"*, художньо-публіцистичний збірник, до якого увійшли статті, нариси та художні замальовки як добре знаних в Україні майстрів пера, так і маловідомих. Видавництво „Пороги", Дніпропетровськ, 2002 рік.

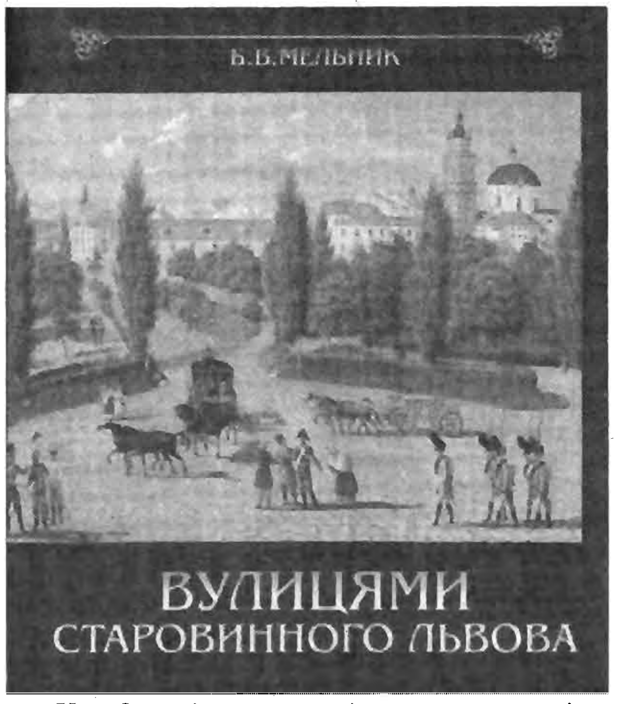
Леся Бризгун-Шанта. *„Родина ведмедів"*, оповідання з природи, вільний переклад з французького. Видано Об'єднанням працівників літератури для дітей і молоді ім. Глібова (ОПДЛ) і дитячим видавництвом „Карпати", Торонто, 1998 рік.

„Про князя Лаборця та ще про мале вороня Миколу" – вигадлива і захоплююча легенда про благородного князя Лаборця, володаря древніх Ужгородського та Земплінського замків, його боротьбу з підступними зайдами та про мале воронятко Миколу, яке про все це оповідає. Для молодшого віку. Видавництво „Ярославів вал", Київ, 2002 рік.

„Петрик і осінній вітрик", повчальна казка про маленького хлопчика Петрика, який хотів погуляти з осіннім вітриком, але не зустрів його. Мама розказала хлопчикові, що побачити вітрик неможливо, так само, як і Бога, який створив і далі творить для нас прекрасний світ, в якому ми живемо. Для дошкільнят і молодших школярів. Видавництво „Джура", Тернопіль, 2002 рік.

Лері Баркет. „ Як розпоряджатися своїми грошима", плянування фінансів відповідно з біблійними принципами. Переклад з англійської Оксани Чулій. Видавництво „Обітниця миру", Рівне, 2002 рік.

Роздуми над книгою „Вулицями старовинного Львова"

„Народ навіть у тюрмі залишається вільним, доки має свідомість своєї національної, культурної міцности, відповідальности за історію минулу і за ту, яка мусить наступити, рано чи пізно“.

Примас Польщі **С. Вишинський**

Отим епіграфом приємно повідомити зацікавлених читачів, що вийшла вартісна книга на прикінці минулого 2002 року, у Львівському видавництві „Світ",п.з. „Вулицями старовинного Львова". Книга саме привертає цю свідомість, про осяги нашої культури в місті Лева. Автором цього естетичного видання, великого формату книги, в твердій обкладинці, яке нараховує 270 сторінок є Б.В. Мельник. В книзі висвітлюється історію львівського середмістя, де показується яскраво не лише вулиці і будинки, але також описується події, пов'язані з Львовом. Серед поверх 300 фотографій, можна відчути красу міста Лева, книжка цікава так тим, які прийшли на світ в тому унікальному і красивому місті, як і тим, які люблять красу українських міст. Перегортаючи сторінки цієї прекрасної книжки, читач навіть обізнаний з історією міста, довідується про нові цікаві факти про людей, які жили в тих будинках, ходили тими вуличками, про історичні, культурні і побутові особливості, які пов'язані з містом.

У вступній статті до книжки подається, що місто заснував і розбудував король Данило Галицький і назвав його на честь сина Лева. Місто було в посіданні русько-української держави, аж до того часу, коли польський король Казимир зібрав свої сили в 1340 р., напав на Галицьку столицю, ограбив з княжого двору скарби галицьких князів і все це вивезено до Кракова. Від того часу починається так для самого Львова, як і України своєрідна Голгофа окупацій, тернистий шлях національно-визвольних змагань. Змінювалися епохи й умови, разом з ними змінювались окупанти, місто так, як і народ терпіло чужу неволю.

Вступна стаття до книжки написана, крім українською, англійською та польською мовами. Про серце Львова, тобто про „Площу Ринок" описано детально з численними знімками, які доречі прикрашують книгу у всіх розділах. Для кожного українця Львів - це своєрідний храм, який цінний працею і боротьбою усіх наших поколінь. Це також те місце звідкілля тягнуться і куди стягаються усі нитки культурно-освітнього життя в першу чергу Західних українців. Тут розвивалася наша культура й історія, тут пам'ятаємо часи нашої величі і часи наших національних упадків, які були спричинені ударами всяких завойовників.

Всі ми горді, що врешті Львів знову став культурною віссю не лише Західної Україну, але віссю цілого українського народу. І це одна з найголовніших істин про які слід пам'ятати і ними гордитися. Книга має розділи: „Навколо Ринку" „Під мурами" і „Вісім променів". В кінці книги покажчик і опис ілюстрацій та зміст. Книга написана в надзвичайно виваженій науковій формі.

Надзвичайно добре, що така книга побачила світ, адже Львів, після Києва на мою думку займає одне з визначних місць в історії України та має свою високу значимість в культурі цілої Европи. Є багато книжок польською мовою на тему Львова, але з прикрістю треба ствердити, що більшість мають характер тендеційний, деякі проблеми свідомо замовчується, інші перекручуються і фальшується на польський лад. Об'єктивний читач мимоволі відчуває головну мету тих авторів, які своєми виданнями затирають історичну українську присутність на цій землі, поменшують заслуги і значимість українців, а тим самим намагаються витискати з міста культуру корінних її громадян. Подібну політику ведеться на етнічних українських землях Закерзоння, які після ІІ-ї світової війни знайшлися в межах польської держави.

Не легко вдається поменшити промовисту ролю українців у розвиткові цього своєрідного, найгарнішого західноевропейського міста, що має свою неповторну історію. Навіть в найтрудніших часах український народ героїчно боронив своє прекрасне місто і не давав змоги завойовникам почуватися в ньому, як у себе вдома.

Зі Львовом не лише пов'язаний князь УГКЦ Митрополит Андрей Шептицький, Патріярх Йосип Сліпий, Митрополит Володимир Стернюк, але також з містом пов'язані о.М.Шашкевич, І. Франко, Ю. Целевич, Д. Зубрицький, Г. Яхимович, А. Петрушевич, І. Гушалевич, І. Жуківський, С. Литвинович, Ю. Лаврівський, В. Нагірний, В. Гнатюк, С. Крушельницький, О. Новаківський, С. Людкевич та десятки-сотки інших визначних імен, а в тому герої визвольних змагань за волю і незалежність України 1918-1919 та 1942-1952 рр. Неможна поминути таких славних імен, які були пов'язані зі Львовом, як: Є.Коновалець, Є.Петрушевич, Д.Вітовський, С.Бандера, Я. Стецько, Ю.Чучман, Р. Шухевич, Я. Старух, В. Щигельський та багато інших. З книги „Вулицями старовинного Львова" уважний читач дізнається дуже багато цікавого з історії міста, своєї держави. В цьому місті наші предки боролися, хотяй не всі зриви були вдалими, однак їм завдячуємо те, що вони нагадували навіть міжнародному сумлінню, що ми живемо. Їхні зусилля, жертва та посвята дали той результат, що ми є в кінці у себе вдома і можемо думати про свою світлу майбутність на своїй землі.

Ярослав Стех

Нові марки української пошти

КИЇВ. – Нова спільна поштова марка „Україна – Естонія" була представлена в Києві 17 вересня. На марці малюнок – шлях „з варяг у греки". Цілком можливо, що в недалекому майбутньому шлях „з варяг у греки" буде відроджений – торгові шляхи з північних і північно-західних країн на південь знову, як в IX-XI століттях, підуть не довкола Европи, а з Балтійського моря в Чорне і далі в Середземне. Вже близько двох років готується проєкт „Транзитний шлях Даугава-Дніпро", який з'єднає каналом ці річки і створить транзитний водний шлях завдовжки 2.330 км. На марках вміщено малюнки „Слов"яни на бойовій лодії" і „Висадка скандинавських моряків". Художники Оксана Тернавська і Жан Саар. В ультрафіолетових променях на марках світяться монети князя Володимира Святославича і короля Свенда Естрідсена, тло під номіналом. Номінал кожної марки – 0.80 грн. Марки надруковано на поліграфічному комбінаті „Україна".

Новий поштовий блок „Яворівський національний природний парк" (художник Генадій Кузнецов) на мараках якого зображені рослини „Сатурнія мала (Eudia pavonia)", „Зозулені черевички (Cyrpipedium calceolus)" та птах „рибалочка (Alcedo atthis)".

У світлу пам'ять Олександра Скопа

Св. п. Олександер Скоп

3 вересня 2003 року на 76 році життя у Ля Месі, в Каліфорнія, відійшов у вічність св. п. Олександер Скоп, журналіст, письменник, громадсько-політичний діяч, голова Фундації ім. Івана Багряного. Редакція „Свободи" глибоко сумує з приводу смерті Олександра Скопа і висловлює глибокі співчуття рідним і приятелям Покійного. На вшанування пам'яті О. Скопа подаємо слово про нього і його твір „В рідному селі" з книжки „І сміх, і горе за синім морем" (1958 р.).

Олександер Скоп був довголітнім, заслуженим членом УРДП-УДРП, членом Об'єднання українських письменників в екзилі „Слово", активним в громадсько-церковному житті української громади США. Народився 16 грудня 1927 р. у Вінницькій області. Виростав у містечках Немирів і Тульчин. Його батько Захарій був розстріляний у Вінниці.

В роки Другої світової війни О. Скоп був висланий на працю до Австрії, згодом жив у таборах переміщених осіб у м. Авгсбурзі, де закінчив гімназію і разом з матір'ю виїхав до Великобританії, звідки переїхав до Канади, а пізніше до США. З дружиною і двома дочками Вірою і Надією жив у Каліфорнії. Там був ініціятором-основоположником Української православної парафії св. Покрови. За сорок років існування парафії його 36 разів обирали головою.

Олександер Скоп був завжди доброзичливий, толерантний, жертвенний на різні громадські цілі, завжди користувався повагою і підтримкою громади.

Від самого початку існування УРДП, яку очолював Іван Багряний, Олександер Скоп був її активним членом, постійно дописував до видань цього середовища – „Українські вісті", „Нові дні", „Український Прометей", молодіжного журналу „Молода Україна". Серед читачів західньої діяспори його гуморески і сатиричні оповідання користувалися великою популярністю.

Перша його збірка гуморесок з художнім оформленням І. Багряного і під псевдонімом Олеся Шпильки „І сміх, і горе" вийшла друком 1959 р. в Німеччині. Книжка ця з передмовою Євгена Сверстюка та під назвою „І сміх, і горе за синім морем" була перевидана зі значними доповненнями 2001 р. у Києві, у видавництві „Смолоскип". 1994 р. він зібрав і упорядкував матеріяли про розстріли у лісах біля Вінниці тисячів українців і видав книжку „Вінниця: злочин без кари".

Крім гуморесок, О. Скоп опублікував в пресі багато статтей, в основному присвячених громадсько-політичним темам і українським проблемам в колишньому Радянському Союзі.

В 1995 р. на з'їзді УДРП О. Скопа обрано секретарем Фундації ім. І. Багряного, а у 2000 році він очолив цю Фундацію.

Олександер Скоп і його дружина Софія постійно підтримували морально і фінансово колишніх політв'язнів і репресованих в Україні, багатьох студентів, постійно складали значні пожертви на Фундацію ім. І. Багряного, УВАН, видавництво і Стипендійний фонд „Смолоскипу", Українське історичне товариство та інші українські організації та видання в Україні та діяспорі. Ще восени минулого 2002 року, перебуваючи у Києві, він брав участь і виступав на презентаціях книжок видавництва „Смолоскип" – „Розстріляне відродження" Ю. Лавріненка і „Велика вітчизняна війна" Федора Пігіда, які появилися в Україні за підтримки Фундації ім. І. Багряного, яку він очолював. Завдяки його старанням і допомозі, невдовзі вийде з друку альбом колишнього політв'язня, художника Панаса Заливахи.

Глибоке співчуття висловлюємо його дружині Софії, дочкам Вірі і Надії.

Світла пам'ять про Олександра Скопа, цю прекрасну людину, політично-громадського діяча, письменника й мецената назавжди залишиться в серцях його приятелів, шанувальників, української громади Західної діяспори і України.

Колишні політв'язні і репресовані: **Євген Сверстюк, Микола Плахотнюк, Валентина Чорновіл, Юрій Бадзьо, Світлана Кириченко, Панас Заливаха, Михайлина Коцюбинська, Валерія Андрієвська, Атена Пашко, Василь Овсієнко, Андрій і Марія Кочури.**

Фундація ім. Івана Багряного: **Галина і Олексій Воскобійники, Олексій Коновал, д-р Анатолій Лисий, Віра Боднарук, Федір Гайовий, Микола Співак.**

Лавреати Фундації ім. І. Багряного – **Іван Дзюба, Олександер Шугай, Леонід Череватенко, Вадим Усань.**

Видавництво і Стипендійний фонд „Смолоскипу": **Осип і Надія Зінкевичі, Олег Проценко, Ігор Гирич, Андрій Раднюк, Олексій Шевченко, Всеволод Соколик.**

В рідному селі

15 років не бачив я рідної Мар'янівки. Де тільки мене лихо не носило за ці роки! Скільки змін довкола. І до комунізму ближче, і світова революція вже ось-ось здійсниться... Лише моя Мар'янівка якось не міняється. Те саме „природне шосе" веде до села. Там, де й колись, стоять врослі в землю селянські хатки. Серед них і наша похилена хата з почорнілою стріхою.

Йду додому, а серце, як кажуть поети, ладне вискочити. Гупає. Хвилюється. П'ятнадцять років як-не-як... „Чи впізнає, думаю, мати?.. Чи повернувся із заслання батько?.. Чи застану братів?..".

Підходжу ближче. Високий тин, бачу, розібраний. Лише хвіртка стоїть. Відчиняю хвіртку, а тут кудлатий Тарзан на мене як насяде.

– Ну-у! – кажу. – Тарзане, сучий сину! Оце так мене зустрічаєш? Забув давню дружбу?

А він далі гарчить, зі стежки не сходить.

– Тихо! – кажу. – Не гнівайся. Знаю: зрадив я „родіну". Обійшли мене німці... До останнього набою бився. В полон забрали. До цього часу, мерзотники, тримали.

Повірив, очевидно, Тарзан. Перестав гавкати. Хвостом замахав. 15 років як-не-як. Через поріг стоїть коромисло. В хаті нікого. Жнива тепер. Хатня обстановка і всі меблі ті самі. І стіл накритий „Правдою", і ослін із вбитими в глиняну долівку ніжками, і піч, і лежанка. З ліжка, як колись, стирчить зім'ята солома. Навіть ковдра та сама. Лишень латок, щоправда, більше. Одне слово, як було заможно, так і залишилося.

Зустріч з матір'ю, наперекір сподіванням, була не надто сердечною.

– Наробив ти, – каже, – сину, страшного сорому мені та цілому нашому родові. Не виправдав довір'я партії... не проявив геройства... В полон фашистам піддався... Агентом чужоземних імперіялістів став... Хоч бери та й зрікайся тебе...

– Простіть, – кажу, – мамо. Провинився...

– Хай тобі, – відповідає, – сину, партія простить.

– Чи я, – каже, – тобі марксизму-ленінізму не прищеплювала?.. Чи я тебе в комуністичному дусі не виховувала?.. Чи я тебе конституції СССР не навчала? – говорила крізь сльози матір.

– Дозвольте, – кажу, – мамо, розповісти, як воно сталося. Отож, кажу, як фашисти віроломно напали на нашу „родіну", кинули нашу червонопрапорну частину на передову. Зчинили ми таку стрілянину, що німці почали тікати. Ми за ними. А вони, кляті, нас, як кажуть „в кольцо". Тут і стріляти нічим. Останній патрон приховав для себе. „Цок!" – не бере. Треба, думаю, себе якось кольбою добивати. А тут німці: „Руки вгору!" Потім німці передали мене американцям. Оце щойно вирвався.

– А як, – питаю, – батько? Вернувся з Сибіру?

– Ні, – відповідає, – ще не повернувся. Дуже впертий, – каже, – чоловік. Важко перевиховувати.

Молодшого брата Андрія також немає вдома. Закінчив десятирічку і поїхав освоювати цілину. Там і в люди виб'ється.

– Дуже, – каже, – Олексо, провинився ти перед нашою „родіною". Змий цю пляму. Віддай решту своїх сил на благо соціялізму і для торжества комунізму. Отож, – радить, – іди до сільради і відразу записуйся в Казахстан. Нашій, – каже, – державі потрібно збільшити продукцію зернових культур, зокрема кукурудзи, щоб забезпечити безперебійний розвиток радянського тваринництва. Ось послухай, що на цю тему казали тов. Кириченко на XX з'їзді партії.

– Пробачте, – кажу, – мамо. Може б, перед тим дали щось перекусити. Великою ви, – кажу, – стали патріоткою...

– Так, сину, – відповідає, – великою. „Родіна" мене перевиховала. Не даремно декілька разів пробували вивозити в Сибір.

Незабаром мама колотила мамалигу, а свіжої цибулі я вже сам насмикав. Запахло дитинством. Але кудись звітрило давні стежки і перелази. Воно, звісно, тепер трактор, нащо йому перелази. Та цікаво знати, чи люди ще ходять один до одного...

Не той тепер Миргород,
Хорол-річка не та.

І таки не та: поет як у воду дивився...

Олесь Шпилька

Осінь прийшла, каченята виросли... *Фото: Л. Хм.*

СПОРТ

На першість Української спортової централі Америки і Канади

Плавання

КЕРГОНКСОН, Н. Й. – 30 серпня в басейні Союзівки відбулись змагання на першість УСЦАК з плавання. В змаганнях брали участь 55 юначок і юнаків, між якими можна було зауважити ряд кандидатів, що можуть в недалекому майбутньому стати зірками на всеамериканській плавацькій арені. Одначе належить відзначити й відсутність серед учасників юнацтва зі західних штатів США та Канади. З історії плавацьких змагань УСЦАК знаємо, що в перших трьох декадах значну кількість учасників становили спортовці з Клівленду, Чикаго, Монреалю, Торонто. Припускаємо, що в цих та інших містах США і Канади є наше плавацьке юнацтво, то чому і тамтешні спортові осередки не залучують їх до своїх плавацьких ланок, до першості УСЦАК? Тим часом честь і славу в цій ділянці спорту в діяспорі примножують спортові осередки УСВТ „Чорноморська Січ", Нюарк, СУМ на східньому узбережжі США, УСО „Тризуб", Філядельфія, і частинно деякі пластуни.

Змагання відкрила ланкова плавання УСЦАК Марійка Бокало, яка привітала учасників, батьків і представників управи УСЦАК на чолі з головою Мироном Стебельським, представницю УНСоюзу головного касира Рому Лісович, спортового референта Крайової управи СУМ Мирона Приймака. Після закінчення змагань нагороди вручили Марійка Бокало, Христина Козак – головний секретар УНСоюзу, фундатора нагород, Мирон Приймак і Омелян Твардовський – голова УСВТ „Ч. Січ" і пресовий референт УСЦАК.

Дружині УСВТ „Ч. Січ", що здобула 178 точок, вручено клюбовий трофей. Таким чином, плавацька дружина „Ч. Січі" встановила новий рекорд – 20-ий раз стала клюбовим чемпіоном УСЦАК. Збірна дружина СУМ зі 156 точками зайняла друге місце, плаваки УСО „Тризуб" здобули 53 точки і зайняли третє місце. На четвертому – спортовці Пласту.

(Технічні висліди змагань з плавання будуть подані в наступному числі „Свободи")

Футбол (копаний м'яч)

ЕЛЕНВІЛ, Н.Й. – 26–27 липня на площі СУМ відбувся офіційний турнір УСЦАК чемпіонату східнього узбережжя Америки, що його за дорученням голови УСЦАК М. Стебельського і ланкового копаного м'яча (футболу) Є. Чижовича організував Марко Гованський – президент СК „Крилаті", Йонкерс.

На змагання приїхали чотири дружини з різних міст східньої Америки і одна з Англії – українська дружина „Динамо" з Манчестеру, що змагалася в ролі гостя. Вперше в історії активісти українського футболу в Америці приймали своїх побратимів з Европи. До речі, гості приїхали до США на свій кошт в складі великої делегації відомого у футбольному світі клюбу „Манчестер Юнайтед", який провів турне по Америці.

Змагання проходили за круговою системою (грав кожний з кожним). По закінченні відбулися фінальні змагання за перші місця. Успішно судили турнір невтральні американські футбольні судді. Остаточно великий клюбовий і малий індивідуальні трофеї УСЦАК здобули наймолодші в турнірі футболісти УСВТ „Ч. Січ". Притаманний „Січовикам" ентузіязм, непересічна швидкість та завзятість зробили свою справу. Не програвши жодних змагань, „Січова" дружина дійшла до фіналу, в якому зустріла сильного, технічно виправного суперника – СК „Крилаті", Йонкерс. У фінальному поєдинку, в якому футболісти обох дружин виявили велику волю до перемоги, вислід після нормального часу так і залишився „сухим" – 0:0. Згідно з правильником турніру, суддя призначив догравання, однак і воно не принесло вирішального для перемоги голя. Кінцевим, досить емоційним для футболістів і численних глядачів актом стали дві серії карних стрілів, після того, як перша з них не виявила переможця при стані – 4:4. Щойно в другій серії, і то в останньому стрілі, поєдинок вирішив на користь „Січовиків", воротар М. Симон, який, відбивши стріл воротаря „Крилатих" Б. Протаса, вдало послав м'яч в сітку воріт „Крилатих" і встановив переможний вислід для „Чорноморської Січі" – карними стрілами – 10:9.

Після напруженого поєдинку відбулася церемонія вручення трофеїв, в якій взяли участь голова Крайової управи СУМ Б. Гаргай, спортовий референт Крайової управи СУМ М. Приймак та голова СК „Крилаті" М. Гованський. Клюбові трофеї за перші місця вручено відповідно – УСВТ „Ч. Січ", СК „Крилаті" і ФК „Леви", Стемфорд. Менші індивідуальні трофеї вручено футболістам – переможцям турніру „Ч. Січі", найкращому футболістові турніру А. Демянчукові „Динамо", Манчестер, найвлучнішому стрільцеві голів Х. Пардо та найкращому воротареві – В. Соломину, СК „Ватра", Лонґ Айленд.

Плаваки дружини „Ч. Січі" з трофеєм клюбового чемпіона УСЦАК

В перерві звітового турніру відбулася зустріч провідників дружин учасників з частиною проводу УСЦАК: головою М. Стебельським, ланковим копаного м'яча Є. Чижовичем, пресовим референтом – О. Твардовським. Вирішено, починаючи з цього турніру, щорічно проводити чемпіонат УСЦАК. До фіналу автоматично входитимуть переможці турнірів за Чашу Великих Озер, в яких беруть участь дружини західніх штатів США і Канади та переможці футбольних турнірів східнього узбережжя США. Фінали проходитимуть ротаційно – на сході, заході Америки і Канади (якщо в даному році вийде дружина з Канади).

* * *

31 серпня на оселі СУМ відбулись перші фінальні змагання чемпіонату УСЦАК. Оскільки чемпіонат Кубка Великих Озер виграла команда СК „Крилаті" з Йонкерсу, Н. Й., то вона мала змагатися з переможцем турніру за Кубок східнього узбережжя. Таким чином, у фінальному поєдинку зустрілися два суперники Східньої Америки: СК „Крилаті" Йонкерс, Н.Й., і УСВТ „Ч. Січ", Нюарк, Н. Дж.

Футболісти обох дружин грали завзято. Єдиний голь, що вирішив долю змагань, „Крилаті" здобули на 15-ій хвилині. Порівняно із складом „Ч. Січі", що здобув перемогу з „Крилатими" 27 липня, цим разом бракувало досвідчених снайперів – А. Бабушкина, Ф. Ільницького і В. Силіна, як теж оборонця А. Садикова. Брак цих футболістів значно ослабив боєздатність „січової" дружини. Можливо, цей факт, як і краща підготовка до змагань, допомогли „Крилатим" узяти відплату за попередню поразку. Після закінчення поєдинку, який судив Б. Куцина, молоді футболісти „Ч. Січі", поздоровили футболістів „Крилатих" з перемогою.

Голова УСЦАК Мирон Стебельський вручив нагороду і поінформував присутніх, що, починаючи від цього року, турніри за перехідний трофей в копаному м'ячі проходитимуть щорічно між переможцями турнірів на Заході і Сході.

Омелян Твардовський

Фіналісти чемпіонату копаного м'яча УСЦАК 2003 року: СК „Крилаті" (зліва) і команда УСВТ „Чорноморська Січ".

Київське „Динамо" розпочало свій старт у Лізі чемпіонів Европи з перемоги 17 вересня, на заповненому майже вщерть стадіоні „Олімпійський", над московським „Локомотивом" з рахунком 2:0. Дієго Рінкон, гравець з Бразилії, на 83-ій та 90-ій хвилинах змусив російського воротаря двічі витягати м'яч із сітки своїх воріт. При цілком рівній грі протягом усього змагання, „Динамо" на останніх хвилинах зуміло вирвати перемогу, тим самим взявши три дорогоцінних точки.

Гравець київського „Динамо" Дієго Рінкон (зверху) бореться за м'яч з гравцем „Локомотиву" (Москва) під час змагань Ліґи чемпіонів на стадіоні „Олімпійський" в Києві.

ВИБРАВШИ НАС ЗАОЩАДИТЕ!
10-10-719
УКРАЇНА
14.9¢
НОВІ НИЗЬКІ ЦІНИ!
УКРАЇНА .... 14.9¢
РОСІЯ .... 9.9¢
- МОСКВА .... 4.9¢
- С. ПЕТЕРБУРГ .... 4.9¢
ІЗРАЇЛЬ .... 7.9¢
КАНАДА .... 4.9¢
США .... 4.9¢
• Ті самі низькі ціни, 24 години на добу
• Нема щомісячних оплат
• Оплата за розмови буде включена у Ваш телефонічний рахунок
• Немає потреби реєструватися
• Ваш телефон працює відразу
Це дуже просто!
США І КАНАДА: 10-10-719 + код міста + номер телефону
Для дзвінків за кордон: 10-10-719 + 011 +код країни + код міста + номер телефону
Починайте користуватися нашими послугами відразу, це значне заощаджування. Ваше запитання? Телефонуйте: 1-888-279-8666 або відвідайте нас на Інтернеті: www.1010719.com
Обслуга:
startec℠
THE WORLD, CLOSER TO HOME
Дотеперішні клієнти повинні телефонувати, щоб отримати ті низькі ціни. Невелика плата за з'єднання - 30 ц. Ціни по США дійсні для всіх штатів за винятком Аляски і Гаваїв. Стягується Федеральний податок. Дзвінки за кордон з мобільних телефонів можуть бути іншими.

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

У 20-ту СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ і СТРИЙКА

бл. п.

проф. д-ра

ЗІНОВІЯ ВОЛОДИМИРА ХРАПЛИВОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

1 жовтня 2003 р. о год. 9:30 ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку;
3 жовтня 2003 р. о год. 7:30 ранку
в церкві Успіння Божої Матері в Перт Амбой;
1 жовтня 2003 р. у церкві св. Юра у Львові;
1 жовтня 2003 р. у Люрді, Франція.

У смутку:

дружина	– МАРІЯ
син	– АНДРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
дочка	– ОЛЕНА з мужем ТОМОЮ
внуки	– МАРКО
	– АДРІЯН
	– ТАЛЯ
	– ДАНИЛО
	– КАТЯ
племінниця	– ЛЕСЯ ХРАПЛИВА ЩУР.

Знайомих, приятелів, колишніх учнів і студентів прошу згадати Його у своїх молитвах.

Пам'яті д-ра Романа Кисілевського

Д-р Роман Кисілевський народився 21 листопада 1924 року у Станиславові (тепер Івано-Франківськ), в сім'ї проф. Костянтина та Анастазії (Голінат) Кисілевських. По кількох роках родина переїхала до Львова, де Роман здобув середню освіту у філії Української академічної гімназії. У 1942 році він розпочав медичні студії у Львові, а закінчив у 1950 році докторатом в Ерлянгенському університеті в Німеччині. Того ж року еміґрував до США.

В 1953–55 роках він був лікарем-капітаном у американському війську, де більше часу перебував у Кореї. Повернувшись до США, оселився в Клівленді, Огайо, де працював в галузі внутрішньої медицини.

У 1957 році одружився з медсестрою Іванною Хіленською. Виховали троє дітей: доні Ларису й Руту та сина Павла. У 1958 році родина переїхала до Ню Джерзі, де лікар відкрив приватну лікарську практику в Блюмфілді, яку провадив до 2002 року. Пацієнти любили його, а колеги шанували.

Д-р Р. Кисілевський був членом УЛТПА та кількох американських медичних товариств. У 1962–65 роках був секретарем метрополітального відділу УЛТПА, а після того, протягом двадцяти років, організовував презентації дебютанток УЛТПА.

У 1992 році невиліковна недуга перервала життя Іванни. По кількох роках вдівства Роман пізнав Марію Панчук і 26 квітня 1996 року одружився з нею.

Родина Кисілевських була дуже щедрою на церковні й народні цілі. Але подружнє життя тривало тільки сім літ.

Недуга забрала Р. Кисілевського від дружини, дітей, внуків, рідних, приятелів і пацієнтів. Він помер 19 серпня 2003 року у Блюмфілді, Н. Дж.

Панахиду відправлено 22 серпня в похоронному заведенні Левандовського в Блюмфілді, а поминальну Службу Божу 23 серпня в українській католицькій церкві св. Івана у Нюарку. Поховали Р. Кисілевського на "Glendale Cemetery" в Блюмфілді.

Покійний залишив у смутку дружину Марію, доньок Ларису і Руту, п'ятеро внуків, сина Павла, сестру Лесю і брата Юрія з родинами, близьку й дальшу родину та приятелів.

Вічна Йому пам'ять!

Б.Ш.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас у вічність, дня 12 січня 2003 р.

бл. п.

ІВАННА ГУБКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку родині, приятелям, знайомим і всім тим, які своїми молитвами і численною участю у відправах віддали останню пошану нашій улюбленій матері, бабусі, прабабусі, сестрі і теті.

Особливу подяку складаємо о. Василеві Годенчуку, дякові п. Іванові Тимчишинові, та хористам за відправлення Служби Божої та Панахиди. Дякуємо братанкові Покійної Ігореві Масловському, вуйкові Миронові Масловському за теплі слова розради на тризні.

Чудові квіти прислали: Родина Масловських, родина Колинич, родина Вогт, Кит Дейвисон, Д. Скалій, К. Белафонтейн, Сестрицтво св. Ольги.

ПОЖЕРТВИ НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили: Марія Данилишин, Дмитро Бездух, родина Рабарських, родина Олексин, Дарія Пратт, родина Андерсон, родина Вірло, родина Стефана Чолача, родина Санов, родина Василя Корнила, Катя Пукирис, УККА.

НА ФОНД „МОЛОКО І БУЛОЧКА" через 46-ий Відділ СУА в Рочестері зложили:

по	200 дол.	Зеня і Ярослав Кужіль, Ляриса і Андрій Харамбура;
по	100	Маруся і Богдан Чолач, Тарас Губка, Микола і Анна Єйна;
	75	Наталка і Марк Аділетта;
по	50	Марко Харамбура, Стефан і Таня Вогт, Скат і Роксоляна Дейлі, Андрій Кужіль, Христя і Стів Ставеські, Орися і Джефф Бирдс, Мирон Масловський, Зенон Масловський, Іван і Аня Ґалуга, Евген і Леся Обаранець, Іван Рішко, Ґлорія і Джеймс Ставескі;
по	25	Аніза і Василь Мандзій, Петро і Анна Івасів, Дарія Кіндрат-Прат, Таня і Мирон Баб'юк, Ірина і Стефан Ольшанські, Катерина Лялька, Уляна і Мирон Баб'юк, Богданна і д-р Роман Ковальчук, Надя і Роман Трач, Володимир і Ірма Пилишенко, Слава і Анатолій Коба, Ален і Анна Мартин;
по	20	Іван Когут, Евген Кулик, Василь Білан, Ліда і Остап Захарків, Петро і Марія Лешчишин, Джеррі Андрушко, Катерина Кузиляк, Роман Куціль, Дарія Ганушевська, Марія Крижанівська, Стефа і д-р К. А. Стенфілд;
по	15	Анна і Филип Бейлі, Христя Ковч;
по	10	Анна Сохоцька, Іван і Алис Андерсон, Стефанія Телега, Ірина Ґрасман і Анна Васьків, Микола і Марія Лилак, Любомир і Любов Білик, Параня Смит, Андрій Яріш, Ліда і Богдан Хом'як, Ема і Стефан Адамчук.
	Разом	2.025 дол.

Нехай Господь обдарить всіх своїми ласками.

доні:	ЗЕНЯ КУЖІЛЬ
	МАРУСЯ ЧОЛАЧ
	ЛЯРИСА ХАРАМБУРА
син:	ТАРАС

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 12 серпня 2003 р. в Норт Порті, Фльорида відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ

бл. п.

МАРІЯ УКАРМА

нар. 1 квітня 1923 р. на Луганщині, Україна.

Горем прибиті:

муж	– ЮРІЙ
дочки	– АННА, ЛЮБА, ІРЕНА з родинами
син	– СТЕПАН

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 28 серпня 2003 р.
на 94-му році відійшла у вічність дорога
МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

МОТРОНА ГОНЧАРЕНКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 3 вересня в українській православній церкві свв. Петра і Павла у Вилмингтоні, Дел.
Тіло перевезено до Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила у глибокому смутку:
доню – ОЛЮ КОВАЛЬЧУК з чоловіком СЕРГІЄМ
внуків – ТАРАСА
– ПЕТРА з дружиною
правнуків – САБРІНУ, НИКОЛ і КЕЛІ

Вічна Їй пам'ять!

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, БРАТА і ВУЙКА

бл. п.

РОМАНА ДАНИЛЮКА

яка припадає 26 вересня 2003 р. будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у церквах:

св. Покрови Божої Матері, Озон Парк, Н.Й.;
св. Йосафата, Трентон, Н. Дж.;
у Тернополі, Україна.

Родину, приятелів і знайомих просимо згадати
Покійного у своїх молитвах.

дружина – МАРТА
сини – ОЛЕГ і АНДРІЙ з родинами

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
найдорожчої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

МАРІЇ ЕВИН РОЇК

з родини ДОБРАНСЬКИХ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

26 вересня 2003 р. о год. 6:30 ранку
в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку.

У глибокому смутку:
муж – ІВАН
син – ПАВЛО з дружиною АНІТОЮ
внуки – РОМЧИК, РОКСАНА і ОЛЕСЬ

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що 16 вересня 2003 р. упокоївся
в Бозі по прийнятті Найсвятіших Тайн наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п.

ЄВГЕН ФИЛИПОВИЧ

нар. 2 січня 1913 р. у Львові.

ПАРАСТАС і СЛУЖБА БОЖА були відправлені в українській католицькій церкві Богоявлення Господнього у Ст. Петерсбурзі, Фла., а опісля тіло перевезено до Філядельфії, де 22 вересня 2003 р., після Служби Божої в УКЦеркві Благовіщення Пресвятої Богородиці похорон відбувся на цвинтарі Lawn View у Fox Chase, PA.

Залишив дорогих йому:

дружину – ОЛЬГУ
сина – АНДРІЯ з дружиною ХРИСТЕЮ та донями АНДРЕЄЮ і АЛЬОЮ
сестру – МАРІЮ КОРИЛЮК з родиною
брата – НЕСТОРА з родиною.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що з волі Всевишнього,
по короткій недузі, 10 вересня 2003 р. відійшов
у вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, БРАТ, СТРИЙКО, КУЗИН і ШВАҐЕР

бл. п.

інж. ОРЕСТ І. СЕНИК

нар. 25 травня 1937 р. в Розворянах, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 13 вересня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

Залишені в глибокому смутку:
дружина – ЛЕСЯ
син – РОМАН
дочка – НАТАЛКА
брат – ІГОР з дружиною ДАРІЄЮ
братанки – ІРЕНА КОЙРА з мужем РОБЕРТОМ і дітьми
– МАРТА ҐРЕЙС з мужем БРАЯНОМ і дітьми
кузини – ЯРОСЛАВ СКРИПЧУК з дружиною МАРІЄЮ
– ОЛЕГ СКРИПЧУК з дружиною СТАСЕЮ і дітьми
– АЛЕКСАНДЕР КІЛЯР
– РОМАН КІЛЯР з дружиною ТАНЕЮ і дітьми
швагер – ОРЕСТ ПОБІГУШКА з дружиною ПАВЛИНОЮ
та ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТІ
нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

д-ра вет. мед. ІВАНА ГАЛІЯ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ й ПАНАХИДИ

в українських католицьких церквах

АМЕРИКА
св. Івана Хрестителя, Нюарк, Н. Дж. 3 жовтня 2003 р. 8:30 ранку
св. Юра, Ню-Йорк, Н. Й. 8 жовтня 2003 р. 9:00 ранку
св. Миколая, Милвил, Н. Дж. 11 жовтня 2003 р. 5:00 веч.

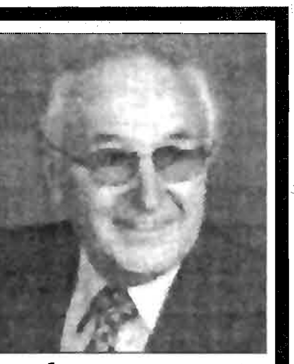
ЕВРОПА
Велика каплиця Pontificio Istituto Ucraino
Santa Maria Del Patrocinio, Рим 8 жовтня 2003 р.
в катедрі св. Володимира Великого, Париж 10 жовтня 2003 р. 6:00 веч.

КАНАДА
св. Димитрія, Торонто 25 жовтня 2003 р. 5:00 веч.

УКРАЇНА
Катедральний Собор св. Юра, Преображення Господнього,
Пресвятої Евхаристії, св. Анни, св. Йосафата, св. Онуфрія, Львів
Успення Пресвятої Богородиці, Стрий
св. Йосафата, Дашава 8 жовтня 2003 р.

Родина просить о молитви за спокій душі † Івана

Ділимося сумною вісткою, що
3 вересня 2003 р. упокоївся в Бозі
наш дорогий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР СКОП

нар. 16 грудня 1927 р. в Немирові, Вінницька обл.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 8 вересня 2003 р. в церкві св. Покрови, Spring Valley, CA. Похований в Greenwood Memorial Park в українській частині „Гетцеманський сад“

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – СОФІЯ СКОП
доньки – ВІРА СКОП, НАДІЯ СКОП-ШЛІХТА
зать – ПЕТРО ШЛІХТА

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви у пам'ять Покійного на:
Orphan's Aid Society, P.O. Box 630245, Little Neck, NY 14263,
Смолоскип, P.O. Box 8041, Bridgewater NJ 08807, або на
Фундацію ім. Багряного 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005.

Ділимося сумною вісткою з родиною, друзями, знайомими та з українською громадою, що дня 17 вересня 2003 р. відійшов у вічність в Торонто, Канада, наш БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ ВОЛОДИМИР ДІДЮК

Учитель, редактор, письменник, суспільно-громадський діяч, автор багатьох книжкових видань, член ОУН-УПА, політвиховник і редактор підпільних видань УПА, довголітній голова Спілки Українських Журналістів, генеральний секретар СУВФ і ЛВУ, головний радний і контролер УНС, співпрацівник і кореспондент української преси, журналіст 1992 р., відзначений золотою медалею Т. Шевченка, хрестом Вільного Козацтва і численними почесними грамотами. В'язень польських, московських і німецьких окупантів України.

ПОХОРОНИ сл. п. Василя Володимира Дідюка відбудуться з церкви св. Миколая, а опісля з похоронного заведення на українському цвинтарі св. Володимира в Оквіл.

Вічна Йому пам'ять!

Тяжким горем прибиті:
син – БОГДАН з дружиною АНЕЮ і донею ТАНЕЮ
син – ЯРОСЛАВ
брат – д-р ІВАН з дружиною ЙОСИПОЮ і дітьми
родина в Канаді, Америці і Україні.

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 10 вересня 2003 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

бл. п.

АННА БАРАН

нар. 12 лютого 1912 р. у селі Зарваниці.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у суботу, 13 вересня 2003 р. в українській католицькій церкві св. Тройці Помісної у Сілвер Спрінг, Мериленд.

Покійна похоронена на українському цвинтарі св. Андрея, в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в глибокому смутку:
донька – ОКСАНА ҐАЛИШ з мужем ІВАНОМ
внуки – ІВАН з дружиною МАРТОЮ
– РОМАН з дружиною ХРИСТИНОЮ
– АДРІЯН
сестрінок – БОГДАН ОЛЕНЧУК з родиною
сестрінки – ЛЕСЯ ВОЛЧУК з родиною
– ОКСАНА ДІ НІКОЛА з родиною
сваха – пані матка ЕВГЕНІЯ ҐАЛИШ
ближча і дальша родина в Україні.

Ділимося сумною і болючою вісткою з рідними і знайомими,що 30 серпня 2003 р. відійшла у вічність в Ню-Йорку наша дорога СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА СТЕФАНІЯ РОГОЗИНСЬКА

з дому СРІБНА

нар. 28 березня 1928 р. в Дрогобичі.

Похоронена на цвинтарі української греко-католицької церкви Успіння Божої Матері в Гопелявн, Перт Амбой, Н. Дж. в родинній могилі.

Залишились у глибокому смутку:

сестра – ІРЕНА
сестрінок – ЮРІЙ-БРУС з дружиною ЕЛЕН і синами ДЖОНОМ, СКОТОМ і МАТВІЄМ та донькою ДЖЕСІКОЮ.
дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 8 вересня 2003 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА

бл. п.

ГАЛИНА ПАВЛІЧКО

з дому КОСТИК

Колишній політичний в'язень польських тюрем.

Залишила в глибокому смутку:
доньок – ЛІЛЮ з мужем МАРКОМ
– ІРЕНУ
та дальшу родину в Америці.

Тлінні останки спочили на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Її пам'ять!

З глибоким смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що ненадійно упокоїлася в Бозі 6 серпня 2003 р. наша найдорожча ТЕТА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ВОЙТОВИЧ

з дому БОДНАРУК

нар. 3 січня 1914 р. в селі Гадинкивці, Україна.

ПАНАХИДА відбулася 8 серпня 2003 р. в похоронному заведенні McCully при Patapsco Ave. у Балтиморі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9 серпня 2003 р. в українській католицькій церкві свв. апп. Петра і Павла у Kurtis Bay, MD, а відтак тлінні останки Покійної були поховані на українському цвинтарі св. Архистратига Михаїла в Балтиморі.

Залишені в смутку:
племінники – ЯРОСЛАВА БЕНДЮК
– ОЛЕГ БЕНДЮК з дружиною НІЛОЮ
– МАРІЯ ІВАСЬКІВ з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
– НАДІЯ БЕНДЮК
– НАТАЛКА ОРИШКЕВИЧ з чоловіком ЮРІЄМ та діти НІНА і АНЯ
– ЛАРИСА ПОПАДЮК з чоловіком РОМАНОМ та діти АЛЕКСАНДРА і АНДРІЙ
– ВІТАЛІЙ ДІДОШЕВСЬКИЙ з дружиною ТАТ'ЯНОЮ
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді, Україні та Польщі.

Вічна Її пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*